

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Právní a ekonomické aspekty institutu správního
vyhoštění cizince v ČR**

Bc. Kateřina Kislicová

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kateřina Kislicová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Cheb

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Právní a ekonomické aspekty institutu
správního vyhoštění cizince v ČR**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Právní úprava institutu správního vyhoštění
4. Problémy aplikace v praxi
5. Ekonomické aspekty správního řízení o správním vyhoštění
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
Usnesení č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky

Další literatura po dohodě s vedoucím diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Viktor Jansa, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 3. 2. 2010

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Právní a ekonomické aspekty institutu správního vyhoštění cizince v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Viktoru JANSOVI, Csc. za odborné vedení a poskytnutí užitečných rad při zpracování této diplomové práce.

**Právní a ekonomické aspekty institutu správního
vyhoštění cizince v ČR**

**Legal and Economic Aspects of Administrative
Deportation Procedures for Aliens in the Czech
Republic**

SOUHRN

Diplomová práce s názvem Právní a ekonomické aspekty institutu správního vyhoštění cizince v ČR se zabývá v první části problematikou právního rámce. Institut správního vyhoštění definičně i věcně popisuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a procesní postup správního řízení zákon č. 500/2004 Sb., správní řád v kontextu s mezinárodními smlouvami a směrnicemi. Charakterizují a komentují výčet důvodů zákazu pobytu na území až na tři, pět a deset let vzhledem k typu pobytu cizince na území ČR. Upozorňují na významné oprávnění policie a správního orgánu omezit cizince na osobní svobodě. Opomenuta nejsou ani práva a povinnosti cizince jako účastníka správního řízení. Další část práce poukazuje na fenomén růstu nelegální migrace a ukazuje na trendy obcházení zákona, které v současné době občané cizích států využívají ke zlegalizování pobytu na území. Pro lepší přehlednost a orientaci v textu jsou využity tabulky a grafy, které prezentují vývojové trendy spojené s touto problematikou. Dále jsou zpracovány související problémy s aplikováním rozhodnutí o správním vyhoštění v praxi a důvody zabraňující vycestování cizích státních příslušníků. V poslední části práce je nastíněn ekonomický aspekt v souvislosti se správním vyhoštěním cizince a jeho vycestováním. V závěru práce je hodnocení migrační politiky ČR s návrhy opatření a doporučení.

KLÍČOVÁ SLOVA

cizinec, cestovní doklad, vízum, správní řízení, vyhoštění, zajištění, nelegální migrace

SUMMARY

The introductory part of my diploma thesis called Legal and Economic Aspects of Administrative Deportation Procedures for Aliens in Czech Republic deals with legal framework related to this subject. The administrative deportation procedures are stipulated in the Act No. 326/1999 Coll., on residence of aliens in the Territory of the Czech Republic, and the administrative action procedures are governed by the Act No. 500/2004 Coll., on administrative procedure (Administrative Procedures Code) in connection with international contracts and regulations. I state and comment on the reasons for the ban on residence for three, five and ten years with regard to the type of residence permit valid in the Territory of the Czech Republic. I point to the considerable powers of police and administrative authority to limit the personal liberty of aliens. I did not omit to include the rights and obligations of an alien participating in the administrative action. The following part of my work deals with the phenomenon of illegal migration increase and mentions the methods of evasion of legislation that are used by the non-residents to legalize their residence in the Territory. For better overview (lucidity) I made use of charts and graphs demonstrating the development trends related to this issue. This part is also dedicated to the problems associated with the resolution pursuance regarding the administrative deportation and the reasons preventing the non-residents from going abroad. The final part of my work deals with the economic aspect related to the administrative deportation of an alien and his or her migration. The evaluation of migration policy in the Czech Republic and my proposals and recommendations are summarized at the end of the thesis.

KEY WORDS

alien, travel document, visa, administrative action, deportation, seizure, illegal migration

Obsah

1.	ÚVOD	7
2.	CÍL A METODIKA PRÁCE	10
2.1	Cíl práce	10
2.2	Metodika práce	10
3.	PRÁVNÍ ÚPRAVA INSTITUTU SPRÁVNÍHO VYHOŠTĚNÍ... 11	
3.1	Terminologie.....	11
3.2	Právo na svobodu pohybu a pobytu.....	13
3.3	Správní vyhoštění	15
3.4	Vyhoštění dle druhu pobytu cizince	16
3.4.1	Správní vyhoštění z přechodného pobytu na území	17
3.4.2	Správní vyhoštění cizince s povolením k pobytu	23
3.4.3	Správní vyhoštění občana Evropské unie a jeho rodinného příslušníka	23
3.5	Práva, povinnosti, pořádková opatření cizince ve správním řízení	25
3.5.1	Účastník správního řízení má zejména tato práva	25
3.5.2	Účastník správního řízení má tyto povinnosti.....	25
3.5.3	Pořádková opatření	26
3.6	Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění.....	26
3.6.1	Zajištění dle § 124 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců... ..	27
3.6.2	Zajištění dle § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců... ..	27
3.7	Zajištění cizince dle § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. 29	
4.	PROBLÉMY APLIKACE V PRAXI.....	30
4.1	Nelegální migrace	30
4.1.1	Nelegální migrace <i>přes vnější schengenskou hranici</i>	32

4.1.2	Nelegální migrace <i>na území ČR</i> – nelegální pobyt.....	33
4.1.3	Nelegální migrace na území ČR – <i>opakovaně</i>	34
4.2	Neregulérní cestovní doklad.....	35
4.3	Účelová jednání: účelové otcovství.....	36
4.4	Účelová jednání: fiktivní sňatek.....	39
5.	EKONOMICKÉ ASPEKTY SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ O SPRÁVNÍM VYHOŠTĚNÍ.....	42
5.1	Náklady spojené se správním vyhoštěním.....	42
5.2	Náklady na tlumočnicka.....	44
5.3	Náklady spojené se zajištěním cizince v zařízení.....	46
5.4	Náklady na začlenění do schengenského prostoru.....	48
5.5	Dobrovolné návraty.....	52
6.	ZÁVĚR.....	57
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	59
8.	PŘÍLOHY.....	63

1. ÚVOD

Od okamžiku, kdy se Česká republika (dále jen „ČR“) stala dne 1. května 2004 součástí Evropské unie (dále jen „EU“), se podílí na aplikaci unijního práva. ČR se po vstupu do EU postupně mění z převážně tranzitní země na zemi cílovou pro imigranty zejména z východoevropských a asijských zemí, a to jak pro politickou, tak i ekonomickou migraci. EU jako kolébka západní civilizace je v posledních desetiletích vystavena sílícímu tlaku imigrace. Regulace přistěhovalectví je celoevropským tématem. V průběhu druhého pololetí roku 2008 byly schváleny dokumenty tzv. návratová směrnice a Pakt o přistěhovalectví, jež si kladou za cíl zásadně upravit a hlavně sjednotit vztah a přístup států EU k příchozím ze zemí východní Evropy a třetího světa.

Ruku v ruce s migrací a přistěhovalectvím se projevuje negativní jev migrace nelegální. Rozumí se tím nelegální vstup přes státní hranice na území našeho státu a nelegální pobyt na území našeho státu, porušování pobytového režimu.

Jde o jev, který se na našem území objevil krátce po odchodu komunistické strany z československého politického vedení a všeobecným uvolněním společenské tenze v naší části světa. Téma migrace je jedním z nejvýznamnějších témat tvořících společný zájem států EU, která je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Nelegální migrace je vládou ČR dlouhodobě řazena mezi priority bezpečnostní politiky v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Tato problematika se stala každoročně předmětem jednání Bezpečnostní rady státu, vlády i Parlamentu ČR.

Jednotlivé evropské státy vyvinuly v minulosti odlišné přístupy k řízení mezinárodní migrace. Důvodem byla odlišnost migračních proudů, společenských podmínek, ale také politických tradic a kultury. Paralelně s tímto vývojem začala být od osmdesátých let oblast migrace a azylu předmětem integračních snah EU. Mezi oblastmi, kde je již spolupráce na úrovni EU rozvinutá, patří společná kontrola hranic, sjednocování azylového systému nebo povolení k trvalému pobytu. V posledních letech se navíc usiluje o spolupráci v oblasti řízení pracovní migrace, řešení problému přítomnosti neregulérních migrantů nebo o kooperaci se

třetími zeměmi za účelem lepšího propojení migrace a rozvoje. Nakolik je naplňování těchto cílů uskutečnitelné, nakolik budou zájmy jednotlivých států společné či protichůdné a nakolik se skutečně podaří sjednotit evropskou imigrační a azylovou politiku, to ukážou následující roky.

Množství readmisních dohod mezi jednotlivými členskými státy EU a třetími zeměmi a také readmisní dohody třetích zemí na hranicích EU některými východními státy jsou důvodem pro obavy, jakým způsobem se národní policejní orgány vyrovnávají v rámci readmise s příchodem a transferem osob, které byly nebo by mohly být v zemi původu v nebezpečí pronásledování. Někteří cizinci plánují, že budou v ČR pobývat nelegálně, a s tím již sem přichází. Ale mnozí cizinci se dostanou do pobytových problémů proti své vůli. Často jen proto, že zanedbají některou svou právní povinnost. Jindy problémy vznikají z toho, že cizinci porušují předpisy aktivně, byť zdánlivě zanedbatelným způsobem.

ČR se záhy z role státu generujícího politicky pronásledované uprchlíky transformovala do pozice prostoru, kde hledají lidé, perzekuovaní za své vrozené i názorové charaktery, útočiště. Náš stát přijal všechny podstatné mezinárodní dokumenty upravující azylovou problematiku.

Právo cizince na volný pohyb je omezeno na dobu, po kterou splňuje zákonem stanovené podmínky k pobytu. K vyhoštění cizince může dojít jen v případech stanovených zákonem. Rozhodování o správním vyhoštění a zajištění, jakož i realizace deportací je v kompetenci služby cizinecké policie. ČR se v posledních letech stala vyhledávanou zemí lidí migrujících za prací. Podobně jako v jiných zemích se i v Česku v této souvislosti objevily problémy marginalizace a vyloučení některých kategorií migrantů z trhu práce. Přitom přístup a uplatnění na trhu práce má významný dopad i na formy začleňování migrantů, kteří se v zemi usadí natrvalo, a v důsledku toho i na integraci druhých a dalších generací jejich potomků. Pracovní migrace tyto otázky rozvíjí se zvláštním zřetelem na problematiku neregulérního zaměstnávání, pracovního vykořisťování a nucené práce. Příchod migrantů, jejich pobyt i ekonomická aktivita jsou předmětem regulací. V moderní společnosti je nezbytné přistupovat k migraci jako k jednomu z nástrojů ekonomického rozvoje země.

Téma mé diplomové práce je v dnešní době, kdy vlivem ekonomické krize přichází o práci cizinci – pracovní migranti, velmi aktuální. Tito lidé v ČR následně po ztrátě zaměstnání pobývají nelegálně, dostávají se do situací, kdy se

ocitají bez finančních prostředků, neplní účel pobytu a často se dopouštějí protiprávního jednání nejen svým ilegálním pobytem, ale i pácháním majetkové a další trestné činnosti. Jejich ilegální pobyt na území ČR je i bezpečnostní hrozbou. Bezpečnost EU a jejích členských států získala nový rozměr naléhavosti zejména ve světě teroristických útoků v USA, Madridu a Londýně.¹

Z výše uvedených důvodů se klade velký důraz na společný přístup k přeshraničním problémům, jako jsou ilegální migrace, pašování lidí a nedovolený obchod s nimi, terorismus a organizovaný zločin, stejně jako prevence těchto zločinů, samozřejmě při respektování základních práv a svobod. Správní vyhoštění je specifickým nástrojem pro kontrolu migrace a přistěhovalectví. Uložení správního vyhoštění je jednou ze základních reakcí státu za nelegální pobyt, nelegální zaměstnání, narušování veřejného pořádku, ohrožování veřejného zdraví, úmyslné porušování právních předpisů a další jednání cizince deklaratorně uvedená v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Oprávnění, povinnosti a činnosti policie byly zákonodárcem stanoveny tak, aby vykonávala působnost v rámci cizinecké problematiky, která je nedílnou součástí velkého komplexu monitoringu migrační politiky v rámci EU. Předmětem této problematiky je v návaznosti na přímo použitelné právní předpisy EU dohled a kontrola pobytu cizinců na území ČR a jejich vycestování cizince z území. Pro naplnění účelu a smyslu kontroly a dohledu cizinců na území ČR byla policii svěřena specifická oprávnění.

¹ Píkna B., Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu, Praha, Linde Praha, a.s., 2007 ISBN 80-7201-619-9

2. CÍL A METODIKA PRÁCE

2.1 Cíl práce

Cílem práce je osvětlení poměrně složité právní problematiky postupu procesního řízení ukončování pobytu cizinců na území ČR správním orgánem a umožnění náhledu do celého procesu daného problému. Práce má také vysvětlit, či alespoň přiblížit pojem správní vyhoštění objevující se v českém právním systému v oblasti správního práva. Práce by také měla být srozumitelným pohledem na tuto část cizinecké problematiky pro nejširší veřejnost. Na základě vyhodnocení právní úpravy nejen v teoretické rovině, ale i z pohledu praktické aplikace nástroje správního vyhoštění, práce usiluje o vytvoření podnětů, doporučení a návrhů, které by při případné novelizaci této právní oblasti mohly posloužit jako podklad pro zpracování legislativních změn. Ekonomické aspekty pak ukážou, jak se promítají finanční náklady v celém procesu správního řízení o správním vyhoštění.

2.2 Metodika práce

Primárním krokem zpracování práce bude kompletace stěžejních právních předpisů upravujících oblast správního vyhoštění. Vzhledem k charakteru práce bude základním pracovním postupem metoda analýzy dostupné literatury, právních předpisů ČR i souvisejících mezinárodních legislativních norem a elektronických zdrojů vztahujících se k oblasti správního práva, pod něž správní vyhoštění spadá.

Trend vývoje v oblasti migrace a migrační politiky, teoretické poznatky i poznatky z aplikace právní úpravy správního vyhoštění v praxi budou v následujících kapitolách formou literární rešerše rozpracovány a na základě výstupů takto získaných budou v závěru práce navrženy kroky k zefektivnění systému správního vyhoštění s přihlédnutím k dodržování základních práv a svobod, tak jak ukládá česká právní úprava zmíněné problematiky. Subsidiárně přiměřeně dosažení cíle, byly užity i metody právně sociologického výzkumu – analýza textu, komparace právních předpisů, ale i terénní pozorování a neřízené rozhovory.

3. PRÁVNÍ ÚPRAVA INSTITUTU SPRÁVNÍHO VYHOŠTĚNÍ

3.1 Terminologie

„Pro porozumění problému správního vyhoštění je potřebné vyložit hlavní pojmy, které jsou spojeny s ukončením pobytu cizinců na území ČR ve správním řízení.

V první řadě je nutné objasnit pojem „správní vyhoštění“. Správním vyhoštěním se rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie. Doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie, stanoví policie v rozhodnutí o správním vyhoštění cizince. V odůvodněných případech lze rozhodnutím stanovit hraniční přechod pro vycestování z území.²

Správním vyhoštěním občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka se rozumí ukončení pobytu občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území.³

Zákon o pobytu cizinců definuje cizince jako fyzickou osobu, která není státním občanem ČR. Za cizince se považují i občané EU, tedy občané zbývajících 26 členských států, které společně s ČR tvoří toto mezinárodní společenství. Podmínky pro správní vyhoštění občana EU jsou však odlišná od podmínek správního vyhoštění občana třetí země.⁴

Druh pobytu dle zákona o pobytu cizinců rozlišuje cizince na ty, kteří na našem území pobývají přechodně, dlouhodobě⁵ či trvale, a to již bez ohledu na to, zda se jedná o občany EU či občany třetích států.

Účel pobytu je účel, pro který je cizinci vydáno povolení k pobytu např. studium, zaměstnání, sloučení rodiny, účast v obchodní společnosti, podnikání.

Vízum je oprávnění ke vstupu a pobytu na území. Rozlišují se krátkodobá víza (do 90 dnů) a dlouhodobá víza (nad 90 dnů). O udělení víza musí žádat každý

² dle § 118 odst. (1) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

³ dle § 118 odst. (2) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni ve znění pozdějších předpisů

⁵ krátkodobá a dlouhodobá víza

cizinec, který není občanem EU, nebo není od této povinnosti osvobozen (pouze krátkodobá víza). Na udělení víza není právní nárok.

Resident EU je cizinec třetích zemí pobývajících trvale⁶ na území členských států EU. Pomocí tohoto statutu již i občan třetí země může užívat stejných výhod jako občané EU – volného pohybu či možnosti pracovat v zemích, které neuplatňují přechodná opatření na trhu proti pracovníkům z nových členských států. Bez tohoto statutu se i na cizince s trvalým pobytem v ČR či v EU pohlíží jako na občany třetích zemí.“⁷

Azylanta nebo dle dřívější právní úpravy též uprchlíka definuje zákon o azylu⁸ jako cizince, který požádal ČR o mezinárodní ochranu, nebo cizince, který předložil žádost o udělení mezinárodní ochrany v jiném členském státě EU, je-li ČR oprávněná k jejímu posuzování. Žadostí o udělení mezinárodní ochrany na území ČR se považuje formální akt, učiněný na stanoveném formuláři.

Podáním žádosti je zahájeno řízení, řízení končí vydáním rozhodnutí, v kterém buď cizinec získá mezinárodní ochranu, ve formě azylu, nebo v podobě tzv. doplňkové ochrany.⁹ V případě, že nastane situace, kdy cizinec splní obě podmínky pro udělení obou druhů ochrany, přednost má azyl. Právně silnější institut a vyšší forma ochrany.

Schengenský prostor je územím států, na jejichž společných hranicích nejsou vykonávány kontroly osob. Bezpečnost společně chráněného území je zajištěna harmonizovanými pravidly pro ochranu vnější hranice, úzkou spoluprací v příslušných oblastech a Schengenským informačním systémem.¹⁰

Státy, jejichž státní příslušníci požívají právo společenství na volný pohyb: Rakousko, Belgie, Bulharsko, Česká republika, Kypr, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie, Norsko, Island, Lichtenštejnsko a Švýcarsko.

⁶ minimálně však 5 let

⁷ Kislicová K., Ukončování pobytu cizinců : správní vyhoštění. Praha, 2009. 39s, III s. Bakalářská práce. ČZU, PEF, Katedra práva

⁸ zákon č. 325/1999 Sb., o azylu o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České Republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“)

⁹ zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců

¹⁰ Česká republika vstoupila 21. prosince 2007

3.2 Právo na svobodu pohybu a pobytu

Kislicová uvádí¹¹: Právo na svobodu pohybu a pobytu je zakotveno v Listině základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), kde je obsaženo v hlavě druhé, oddílu prvním, článku 14:

(1) Svoboda pohybu a pobytu je zaručena.

Stručná, ale jasně formulovaná věta. Každá osoba má právo svobodně se rozhodnout o svém místě pobytu, setrváním na určitém místě či o směru pohybu bez ohledu na to, zda jde o občana ČR či cizince pobývajících na území ČR.

(2) Každý, kdo se oprávněně zdržuje na území České a Slovenské Federativní Republiky, má právo svobodně je opustit.

V této klausuli je záruka svobodného pohybu a pobytu již omezena podmínkou oprávněnosti pobytu na území ČR. Pobyt občana ČR na území ČR se považuje za oprávněný.

Ustanovení vytváří také právní rámec pro speciální zákony, které následně upravují náležitosti týkající se vstupu, pobytu a vycestování z ČR¹². Tyto zákony stanovují nutnost prokazovat se doklady při překračování území. Naopak cizinci jsou oprávněni se na území ČR zdržovat dle dohodnutých podmínek v rámci mezinárodních smluv.

(3) Tyto svobody mohou být omezeny zákonem, jestliže je to nevyhnutelné pro bezpečnost státu, udržení veřejného pořádku, ochranu zdraví nebo ochranu práv a svobod druhých a na vymezených územích též z důvodu ochrany přírody.

Opatření vztahující se k omezení svobod hájí vyšší zájem. Speciální zákony pak stanoví způsob, délku i územní omezení zaručeného práva na pohybu a pobytu.

(4) Každý občan má právo na svobodný vstup na území České a Slovenské Federativní Republiky. Občan nemůže být nucen k opuštění své vlasti.

Zde je třeba zdůraznit, že vycestování občana z území ČR je podmíněno prokázáním se cestovním dokladem resp. občanským průkazem v rámci cestování po EU, ale při návratu ze zahraničí jsou povinni policisté vpustit občana ČR na území po ověření jeho totožnosti i bez dokladu. V současné době se to týká pouze kontrol na hraničních přechodech na letištích s mezinárodním provozem, kde jsou

¹¹ zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců

¹² např. zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech

prováděny hraniční kontroly letů z destinací třetích zemí. Druhá věta pak zaručuje občanům ČR, že nemůžou být nuceni k opuštění své domoviny.

(5) Cizinec může být vyhoštěn jen v případech stanovených zákonem.

Toto ustanovení se týká konkrétně cizinců a jasně vypovídá o tom, že cizinec může být z území ČR vyhoštěn za podmínek uvedených ve speciálních zákonech.¹³ O vyhoštění se zde hovoří v obecné rovině. Právní řád ČR zná však dva druhy vyhoštění: a) trest vyhoštění¹⁴ nebo b) správní vyhoštění jako administrativní opatření, je výsledkem správního řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Podle unijního práva se volným pohybem osob rozumí právo kdykoliv vycestovat bez povolení do jiného členského státu EU a pobývat zde v souladu se zákony¹⁵. Toto právo volného pobytu vzniká překročením hranice s jiným členským státem EU. Právo volného pohybu je však podmíněno tím, že zvýhodněná osoba je schopna si sama pobyt hradit, a také tím, že nezatíží sociální výdaje v hostitelském státě. Volný pohyb obyvatel v EU je považován nejen za základní lidské právo. Spolu s volnou výměnou myšlenek a hodnot je svoboda pohybu vnímána také jako předpoklad dalšího hospodářského, vědeckého nebo kulturního rozvoje. Sladěné národní zákony s unijním právem nás přibližuje k vyspělé demokratické společnosti.¹⁶ Svoboda pohybu osob je zahrnuta i ve Smlouvě o založení Evropského společenství. V článku 14 smlouvy naznačuje, že osoby nemají podléhat při překračování vnitřních hranic mezi členskými státy hraniční kontrole. Článek 18 pak umožňuje každému občanu EU individuální právo volně se pohybovat a usadit za jistých podmínek na území členských států EU. Práva vyplývající z článku 14 Smlouvy o založení Evropského společenství jsou platná pouze pro členské státy EU, které jsou taktéž členy Schengenu.¹⁷

¹³ např. zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

¹⁴ zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

¹⁵ Kuržeja, J., Cizinecká policie a evropské právo, Policejní akademie České republiky, Praha, 2002 ISBN 978-80-7251-272-0

¹⁶ Šišková, T. Menšiny a migranti v České republice : My a oni v multikulturní společnosti 21. století. první. Praha : Portál, s. r. o., 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9

¹⁷ Belgie, Francie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko, Itálie, Portugalsko, Španělsko, Řecko, Rakousko, Dánsko, Finsko, Švédsko, Island, Norsko, Česká republika, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Švýcarsko

3.3 Správní vyhoštění

„Správní vyhoštění je jedním z možných způsobů ukončení pobytu cizince na území ČR. Jde o negativní následek předchozího protiprávního jednání cizince s platným právem našeho státu. Stát prostřednictvím správního orgánu reguluje množství cizinců na svém území. Projevem suverenity státu je vlastní oprávnění k vymezení skupiny cizinců, jejichž zdržování se území je nežádoucí. Vydáním rozhodnutí o správním vyhoštění věcně a místně příslušných orgánů, ve formě individuálního právního aktu, je následek rozhodovacího procesu, který konkrétnímu cizinci zakazuje vstup a pobyt v prostoru určeném v rozhodnutí. (příloha č. 1)

Správní vyhoštění je specifickým nástrojem pro kontrolu migrace a přistěhovalectví. Správní vyhoštění je svým obsahem rozhodnutím nikoli sankční povahy, ale toliko správním rozhodnutím, které obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval. Uložení správního vyhoštění není sankcí, resp. trestem uloženým v trestním řízení, ale správním opatřením omezujícím cizince ve svobodě jeho volného pohybu.

Zahájení řízení a vydání rozhodnutí o správním vyhoštění přísluší orgánům PČR, konkrétně policistům služby cizinecké policie. Náleží jim oprávnění podle zákona o pobytu cizinců označit cizince za nežádoucí osobu.¹⁸ Stanovení doby, po kterou nelze cizinci povolit vstup a pobyt na území správní orgán v rozhodnutí řádně odůvodní a současně cizinci nařídí vycestovat z území ve stanovené době. Doba k vycestování z území se stanoví v rozmezí 7 až 60 dnů.¹⁹ Policie je oprávněna stanovit dobu k vycestování z území kratší než 7 dní.²⁰ Pokud by podle rozhodnutí o správním vyhoštění měla doba k vycestování z území začít běžet v době trvání zajištění²¹ cizince, začíná tato doba běžet ode dne ukončení zajištění. Pokud v průběhu lhůty k vycestování z území je cizinec zajištěn, průběh této lhůty se zajištěním přerušuje. Tento zákon zahrnuje, kromě jmenovitě uvedeného výčtu důvodů, při jejichž naplnění policie rozhodnutí o správním vyhoštění vydá, i specifické důvody, které se vztahují k vydání rozhodnutí zvláštním skupinám cizinců (občanům EU a jejich rodinným příslušníkům, cizincům, kteří na území pobývají na základě povolení

¹⁸ podrobněji viz § 154 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

¹⁹ dle § 118 odst. (3) tamtéž

²⁰ je-li rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno podle § 119 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

²¹ dle § 124 nebo 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, studia nebo vědeckého výzkumu či cizincům, kteří na území pobývají na základě povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu EU). Definuje také situace, které vydání správního rozhodnutí o správním vyhoštění nepovoluje, vylučuje, či na základě kterých lze řízení o správním vyhoštění zrušit.

Procesní postup řízení o správním vyhoštění upravuje správní řád. Odchytky od správního řádu upravuje zákon o pobytu cizinců v § 169. V oblasti správního řízení o správním vyhoštění se liší lhůta pro podání návrhu řádného opravného prostředku proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Tato lhůta pro podání odvolání je oproti lhůtě ve správním řádu zkrácena na 5 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Odvolacím orgánem při řízení o správním vyhoštění cizince je Ředitelství služby cizinecké policie²².

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR²³

3.4 Vyhoštění dle druhu pobytu cizince

„Co se týká pobytu cizince na našem území a vztahu tohoto pobytu k vyhoštění, rozlišuje zákon dva druhy pobytu. Zákon o pobytu cizinců cizince rozděluje na přechodně pobývající cizince nebo cizince s povolením k pobytu na území ČR. Druh pobytu před zjištěním protiprávního jednání cizince je klíčovým

²² Kislicová K., Ukončování pobytu cizinců : správní vyhoštění. Praha, 2009. 39s, III s. Bakalářská práce. ČZU, PEF, Katedra práva

²³ Www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

v rozhodovacím procesu. Výčet uvedených protiprávních jednání je kategoricky rozčleněn v zákoně o pobytu cizinců ve vztahu k jejich druhu pobytu a je důvodem ke správnímu vyhoštění. Specificky se posuzuje vyhoštění občanů EU a jejich rodinných příslušníků, proto jim bude věnována samostatná kapitola“.²⁴

3.4.1 Správní vyhoštění z přechodného pobytu na území

Dle Kislicové²⁵: Správní vyhoštění cizince z přechodného pobytu na území ČR upravuje hlava X. v ustanovení §119 a §119a zákona o pobytu cizinců.

Za přechodný pobyt na území ČR v souvislosti se správním vyhoštěním se pokládá i neoprávněné zdržování se cizince na území²⁶ nebo zdržování se cizince v tranzitním prostoru mezinárodního letiště²⁷ anebo pobyt na vízum udělené podle zvláštního zákona nebo pobyt do právní moci rozhodnutí ministerstva o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území nebo soudu o žalobě ve věci dočasné ochrany.²⁸ Správní orgán policie cizinci může ukončit i zákonný pobyt na území. Ukončení pobytu trvalého či na vízum dle zákona o azylu upravuje jiné ustanovení zákona o pobytu cizinců.

V zákoně jsou seřazena jednotlivá protiprávní jednání cizince, která lze považovat za ohrožení bezpečnosti státu, do tří samostatných kategorií, od nejzávažnějších k méně závažným, kdy cizinci hrozí správní vyhoštění z území až na 10 let, až na 5 let a za méně závažné ohrožení až na 3 roky.

Podle § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území:

a) až na 10 let,

1. *je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území ohrozit bezpečnost státu užitím síly při prosazování politických cílů, prováděním činnosti ohrožující základy demokratického státu nebo směřující k narušení celistvosti území anebo jiným obdobným způsobem.*

²⁴ Kislicová K., Ukončování pobytu cizinců : správní vyhoštění. Praha, 2009. 39s, III s. Bakalářská práce. ČZU, PEF, Katedra práva

²⁵ Kislicová K., Ukončování pobytu cizinců : správní vyhoštění. Praha, 2009. 39s, III s. Bakalářská práce. ČZU, PEF, Katedra práva

²⁶ blíže kapitola 4.1.2. Nelegální migrace na území ČR - nelegální pobyt

²⁷ blíže kapitola 4.1.1. Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici

²⁸ Ondruš R., Kejval J. Průvodce cizineckým řízením, Praha, Linde Praha, a.s., 2005 ISBN 80-7201-516-8

V tomto ustanovení se předpokládá a bere v úvahu budoucí chování cizince, a to z důvodu znalosti jeho jednání předešlého. Toto ustanovení se použije zejména v případě podezření z terorismu, což je v praxi jev ojedinělý.

2. *je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí závažnou nemocí.*

Aplikace ustanovení vztahující se k pojmu veřejný pořádek, může umožnit postih tehdy, objeví-li se v praxi nějaký nový nežádoucí jev, s jehož postihem správním vyhoštěním zákon dosud nepočítal. Formulace tohoto ustanovení zdůrazňuje preventivní charakter správního vyhoštění, které má předejít narušení veřejného pořádku v budoucnu. Samotný pojem „veřejný pořádek“, patří mezi neurčité pojmy správního práva, které není právně definován a jeho obsah je naplňován především praxí příslušných orgánů. Obvykle je jím míněn ideální stav společnosti, který se vyznačuje řádem, bezpečností a klidem²⁹. Zákon zde pamatuje i na případy možného zavlečení či rozšíření závažné nakažlivé choroby.³⁰

3. *jestliže cizinec opakovaně úmyslně porušuje právní předpisy nebo maří výkon soudních nebo správních rozhodnutí.*

Užití tohoto ustanovení obsahuje dva důvody pro uložení správního vyhoštění: V prvním případě lze cizince správně vyhostit, pakliže porušil právní předpisy a to úmyslně a nejméně dvakrát. Může jít např. o pravomocné rozhodnutí o přestupku, jiném správním deliktu nebo o pravomocný rozsudek soudu v trestním řízení. Druhým důvodem je pak maření výkonu soudních nebo správních rozhodnutí. V praxi se jedná především o maření výkonu správního vyhoštění. Toho se cizinec dopustí tím, že nevycestuje ve stanovené lhůtě nebo se na území vrátí před uplynutím doby platnosti správního vyhoštění. Též v těchto případech je třeba prokázat úmysl, neboť ten je v ustanovení taxativně vymezen ve slově „maří“. Ojediněle je důvodem pro udělení správního vyhoštění nerespektování jiných rozhodnutí ukládajících cizincům povinnosti resp. zakazující některé činnosti např. o maření zákazu řízení motorových vozidel.

²⁹ <http://iuridictum.pecina.cz>

³⁰ Vyhláška č. 274/2004 Sb. seznam nemocí, které by mohly ohrozit veřejné zdraví

b) až na 5 let,

1. *prokáže-li se cizinec při hraniční nebo pobytové kontrole dokladem, který je padělán, anebo dokladem jiné osoby jako dokladem vlastním,*

Hraniční kontrolou se dle § 3 odst. 3 zákona o pobytu cizinců rozumí kontrola cizince provedená na hraničním přechodu v souvislosti se vstupem či vycestováním cizince z území ČR. Hraniční kontrola mezi státy Schengenu v běžných případech odpadá, jinak je tomu mezi ostatními státy. Protože naše hranice státu jsou vnitřními hranicemi Schengenu, hraniční kontroly jsou prováděny jen na letištích s mezinárodním provozem, a to jen u letů z destinací států třetích zemí. Pobytová kontrola je prováděna skupinou kontroly pobytu ve vnitrozemí za účelem zjištění, zda se cizinec na území zdržuje oprávněně, splňuje podmínky pobytu a dodržuje povinnosti cizince stanovené zákonem o pobytu cizinců. Dokladem ve smyslu zákona o pobytu cizinců je míněn nejen cestovní doklad, ale i doklady jiné, jimiž se cizinec prokazuje. Za neplatný, neregulérní doklad se považuje platný cestovní doklad, pokud se jím prokazuje jiná osoba, byla provedena výměna fotografie v cestovním dokladu nebo stránka s fotografií, došlo k přepsání, dopsání nebo vymazání údajů v cestovním dokladu, byly vytrženy nebo vyměněny listy v cestovním dokladu, v cestovním dokladu se vyskytují padělaná víza (a to nejen víza ČR) nebo razítka hraničních přechodů, pokud je cestovní doklad zcela padělán, jde-li o napodobeninu existujícího cestovního dokladu nebo o vytvoření fiktivního cestovního dokladu nebo se jedná o cestovní doklad bianco, popřípadě neoprávněně vyplněný doklad.

2. *prokáže-li se cizinec při pobytové nebo hraniční kontrole při vycestování z území cestovním dokladem, jenž je neplatný z důvodů uvedených v § 116 písm. a), b), c) nebo d) zákona o pobytu cizinců*

V tomto případě je postihováno předložení cestovního dokladu s uplynulou dobou platnosti nebo cestovního dokladu, který byl poškozen tak, že zápisy v něm jsou nečitelné, je porušena jeho celistvost nebo obsahuje nesprávné údaje anebo neoprávněně provedené změny. Pokud se cizinec prokáže neplatný cestovním dokladem při hraniční kontrole při vstupu na území ČR, jedná se o důvod pro odepření vstupu.³¹ V případě předložení pozměněného cestovního dokladu se vystavuje též trestní odpovědnosti.

³¹ podrobněji viz § 9 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

3. *je-li cizinec na území zaměstnán bez povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání, nebo na území provozuje dani podléhající výdělečnou činnost bez oprávnění podle zvláštního právního předpisu anebo bez povolení k zaměstnání cizince zaměstnal nebo takové zaměstnání cizinci zprostředkoval,*

Užití výše popisovaného ustanovení se vztahuje jak na cizince, který byl zaměstnán bez povolení k zaměstnání, tak na zaměstnavatele, příp. zprostředkovatele takového zaměstnávání, jedná-li se též o cizince. Zaměstnavatel je zde fyzickou osobou. Zaměstnávání cizinců upravuje zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“). Dle § 89 zákona o zaměstnanosti může být cizinec přijat do zaměstnání a zaměstnáván, pokud má platné povolení k zaměstnání a platné povolení k pobytu na území ČR. Podle ustanovení § 92 odst. 1 zákona o zaměstnanosti povolení k zaměstnání vydává cizinci úřad práce za podmínky, že se jedná o volné pracovní místo, které s ohledem na požadovanou kvalifikaci nebo nedostatek volných pracovních sil nelze obsadit jinak. Při vydávání povolení se přihlíží k situaci na trhu práce. V praxi se setkáváme s tím, že cizinci vykonávají jiný druh práce, než pro který jim bylo povolení k zaměstnání uděleno, ještě častěji nebývá dodrženo místo výkonu práce. Nedodržení druhu vykonávané práce je posuzováno jako výkon zaměstnání bez povolení. Prokazování vzniku pracovně právního vztahu je poměrně obtížné, problémem je zejména zjišťování konkrétního zaměstnavatele, a PČR musí v těchto případech spolupracovat především s úřady práce.³² Při podnikání či provozování jiné výdělečné činnosti jsou cizinci povinni dodržovat zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon o živnostenském podnikání“). Provozování výdělečné činnosti, která je předmětem živnosti, bez živnostenského oprávnění pro tuto živnost, má za následek nejen správní vyhoštění cizince, ale současně se postihuje jako správní delikt cizince podle ustanovení § 61 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon. Nelegální práce má obecně řadu negativních dopadů pro ekonomiku státu – únik z daňového systému, neodvádění pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, případně krácení odvodu zdravotního pojištění. Nepřehlédnutelným faktem pak je, že

³² Ondruš R., Kejval J. Průvodce cizineckým řízením, Praha, Linde Praha, a.s., 2005 ISBN 80-7201-516-

nelegální práce má i řadu rizik pro cizince samotné a případy, kdy nelegální působení cizinců na trhu práce vede k porušování lidských práv (diskriminace a vykořisťování), jsou toho důkazem.³³

4. *jestliže cizinec jednal nebo měl jednat za právnickou osobu, která cizince bez povolení k zaměstnání zaměstnala anebo která takové zaměstnání zprostředkovala*

Ustanovení řeší případy, kdy je právnická osoba zaměstnavatelem či zprostředkovatelem při zaměstnávání cizinců.

5. *nepodrobí-li se cizinec na výzvu policie hraniční kontrole,*
6. *překročí-li cizinec státní hranice v úkrytu nebo se o takové jednání pokusí,*
7. *překročí-li cizinec státní hranice mimo hraniční přechod, nebo*

V bodech 5 – 7 je postihováno správním vyhoštěním chování cizince, který různým způsobem poruší stanovená pravidla pro překračování státních hranic. Překročení státní hranice cizincem odporující zákonu nemusí být zjištěno bezprostředně po té, co k němu došlo. Vnitřní schengenské hranice jsou překračovány bez hraničních kontrol, tak jak ukládá Schengenská dohoda mezi státy Schengenu. Uvedené jednání bývá odhaleno až ve vnitrozemí při provádění pobytové kontroly. V takovém případě je základním podkladem pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění vyjádření cizince např. cizinec uvádí, že cestoval v kamionu.

8. *neprokáže-li cizinec věrohodným způsobem, že na území smluvních států pobývá po dobu, po kterou je na tomto území oprávněn pobývat přechodně bez víza nebo na krátkodobé vízum*

Tímto ustanovením se zohledňuje Nařízení Rady ES č. 2133/2004 ze dne 13. prosince 2004, kterým se příslušným orgánům členským státům ukládá povinnost opatřovat otiskem razítka cestovní doklady státním příslušníkům třetích zemí při překročení vnějších hranic členských států.

c) *až na 3 roky,*

1. *pobývá-li cizinec na území bez cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn,*

Cizinec je podle § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců povinen pobývat na území ČR pouze s platným cestovním dokladem a vízem. Cestovním dokladem

³³ Drbohlav D., Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu), Praha, Karolinum, 2009 ISBN978-80-246-1552-3

se rozumí veřejná listina, která je jako doklad uznaná ČR veřejnou listinou vydanou cizím státem za účelem cestování do zahraničí, pokud z hlediska jejího provedení a jazyka, v němž jsou uvedeny údaje, odpovídá mezinárodním zvyklostem, průkaz totožnosti občana EU, cizinecký pas s územní platností do všech států světa, cestovní průkaz totožnosti, cestovní doklad vydaný ČR na základě mezinárodní smlouvy, náhradní cestovní doklad EU a seznam žáků cestujících na školní výlet v rámci EU.

2. *pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu,*

Jde o nejčastější důvod pro vyhoštění cizince z území ČR. Jde zejména o případy, kdy cizinec přicestuje legálně na turistické krátkodobé vízum, protože je pro něj nejsnazší ho získat, avšak již s úmyslem se na území ČR zdržet i po uplynutí jeho platnosti. Členské země EU mezi sebou navzájem neuplatňují vízovou povinnost, ale společná azylová, vízová a imigrační politika byla do právního rámce EU zařazena koncem 90. let prostřednictvím Amsterdamské smlouvy. Státy EU se společně dohodly na seznamu států s vízovou a bezvízovou povinností státních příslušníků třetích států a též na jednotné podobě krátkodobých a průjezdních víz. Tato dohoda byla již implementována do zákona o pobytu cizinců a je tedy v souladu s evropským právem. Také se postupně upravují pravidla pro jednotné schengenské vízum. O vízum si cizinec musí požádat, a i když splní všechny náležitosti, může mu být žádost zamítnuta, na udělení víza není právní nárok.

3. *uvedl-li cizinec v řízení podle tohoto zákona nepravdivé informace s úmyslem ovlivnit rozhodování správního orgánu.*

Uvedením nepravdivých informací se kromě vyplnění nepravdivých údajů v žádostech při řízení např. o povolení k pobytu, podávaných podle zákona o pobytu cizinců rozumí i předkládání padělaných či pozměněných náležitostí k těmto žádostem.³⁴ Cizince lze postihnout správním vyhoštěním též uváděním nepravdivých údajů o své totožnosti. V praxi usilují o vstup na území uváděním nepravdivých údajů cizinci, kterým už byl pobyt správním vyhoštěním zakázán.

³⁴ Ondruš R., Kejval J. Průvodce cizineckým řízením, Praha, Linde Praha, a.s., 2005 ISBN 80-7201-516-8

3.4.2 Správní vyhoštění cizince s povolením k pobytu

„S účinností od 1. května 2004 bylo dříve jednotné „povolení k pobytu“ rozděleno na povolení k pobytu udělované státním příslušníkům třetích zemí podle hlavy IV. zákona o pobytu cizinců a povolení k trvalému pobytu udělované občanům EU a jejich rodinným příslušníkům podle hlavy IVa. tohoto zákona. Novela byla implementována se vstupem do EU. Proces řízení týkající se povolení k trvalému pobytu se řídí správním řádem, zákon o pobytu cizinců upravuje některé odlišnosti. Trvalý pobyt³⁵ je dalším možným pobytovým režimem cizince na našem území. Úkolem této práce není objasnit a specifikovat institut povolení k trvalému pobytu, ale jen popsat vztah k možnosti správního vyhoštění z trvalého pobytu.

Cizinci, kteří zde pobývají na základě povolení k trvalému pobytu, mohou být správně vyhoštěni podle § 120 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Oproti cizincům s přechodným pobytem na našem území jsou podmínky pro vyhoštění cizince s povolením k trvalému pobytu stanoveny za zvlášť závažné přestupky či jednání, zejména za ohrožení bezpečnosti státu s užitím síly při prosazování politických cílů, či při činnostech ohrožujících základy demokracie nebo činnosti směřované k narušení celistvosti území. Též v obecné rovině, je-li důvodné nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku, a to vydáním rozhodnutím o správním vyhoštění na dobu až 10 let. Na dobu až tří let se podle tohoto ustanovení zákona o pobytu cizinců vyhošťuje za nesplnění povinností podle § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, dle rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu policie či ministerstva ve stanovené lhůtě nevycestuje z území.“³⁶

3.4.3 Správní vyhoštění občana Evropské unie a jeho rodinného příslušníka

Kislicová uvádí³⁷: Občanem EU rozumíme občana členského státu EU. V současnosti tvoří evropské společenství 27 členských států Evropy.³⁸

³⁵ definice viz hlava VI. zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

³⁶ Kislicová K., Ukončování pobytu cizinců : správní vyhoštění. Praha, 2009. 39s, III s. Bakalářská práce. ČZU, PEF, Katedra práva

³⁷ tamtéž

³⁸ Německo, Belgie, Nizozemí, Lucembursko, Francie, Itálie, Velká Británie, Irsko, Dánsko, Řecko, Španělsko, Portugalsko, Rakousko, Švédsko, Finsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Česko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Malta, Kypr, Rumunsko a Bulharsko

Rodinného příslušníka občana EU vymezuje mezinárodní právo jako rodiče, manžela, manželku, partnera, děti nezletilé či zletilé jako potomky mladší 21 let či osoby stále vyživované, popř. vyžadující ze zdravotních důvodů péči. Naše české právo definici ještě rozšířilo o položku „na základě požadavků vyplývajících z praktického života.“³⁹ Toto rozšíření se zejména vztahuje na občany třetích států, kteří se stávají rodinnými příslušníky občanů EU, kdy musí hodnověrným způsobem doložit, že žil s občanem ve společné domácnosti, je občanem vyživovaný, z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se nedokáže sám o sebe postarat bez osobní péče občana EU, má s občanem EU trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Rozhodnutí o správním vyhoštění občana EU nebo jeho rodinných příslušníků v obou případech jejich pobytu na území, a to pobytu na základě povolení k přechodnému pobytu i s povolením k trvalému pobytu, lze vydat v případě, že ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný pořádek a s ohledem na závažnost jednání nepostačuje odnětí oprávnění k pobytu.

Rozhodnutí o správním vyhoštění nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

Vyhoštění občanů EU je v praxi ojedinělé, vyhoštění jejich rodinných příslušníků je s ohledem na širší okruh vymezení častější. Nejtypičtějším vyhoštěním podle § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je závažné porušení veřejného pořádku cizincem. Takovým jednáním se rozumí vstup cizince na území ČR mimo hraniční přechod, jeho neoprávněné zdržování se na území ČR a následný pokus o účelové zneužití práva s cílem odvrátit důsledky svého protiprávního jednání. Týká se to zejména cizinců třetích zemí, kteří k nám přicházejí jako pracovní migranti. ČR už pro cizince není jen zemí tranzitující, ale stává se z ekonomických důvodů zemí cílovou. Tito pracovníci si chtějí následně zajistit trvalý pobyt, který jim do budoucna umožní volný pohyb v celé EU. Jejich cílem je stát se rodinným příslušníkem občana EU, nejčastěji na našem území rodinným příslušníkem občana ČR, v některých případech s občanem Spolkové republiky Německo či s občanem Polské republiky. K tomuto cíli směřuje veškeré jeho úsilí a jsou v tomto velice úspěšní. Nejčastěji cizinci

³⁹ ustanovení § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

z třetích zemí využívají způsobu, kdy za úplatu uzavírají manželství či uznávají své otcovství k občanu ČR. Jejich účelová jednání směřující k získání postavení rodinného příslušníka EU, jsou odhalována až v posledních letech, kdy se novelizací zákona dostává institut účelového jednání do zákona o pobytu cizinců a díky tomu jsou postihována fiktivní manželství.

Občané ČR, zejména z nižších sociálních vrstev a nižším vzděláním si ve většině případů ani neuvědomují, že tímto účelovým jednáním, uzavíráním fiktivního manželství či přiznáním otcovství se dopouštějí trestného činu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky dle § 171d trestního zákoníku, dle něhož je trestaný ten, kdo “v úmyslu získat neoprávněný majetkový nebo jiný prospěch pomáhá jinému k neoprávněnému pobytu na území republiky”.

3.5 Práva, povinnosti, pořádková opatření cizince ve správním řízení

3.5.1 Účastník správního řízení má zejména tato práva

- uplatňovat svoje práva a oprávněné zájmy,
- dát se zastupovat zmocněncem na základě plné moci,
- navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí,
- vyjádřit v řízení své stanovisko
- požádat správní orgán o poskytnutí informací o řízení
- vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ve věci k podkladům pro rozhodnutí
- nahlížet do spisu, činit si výpisy a požadovat, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části⁴⁰

3.5.2 Účastník správního řízení má tyto povinnosti.

- označit důkazy na podporu svých tvrzení
- nahradit náklady řízení paušální částkou v případě, že řízení vyvolal porušením své právní povinnosti
- nahradit náklady řízení, které by jinak správnímu orgánu nebyly vznikly, pokud jejich vznik způsobil porušením své právní povinnosti⁴¹

⁴⁰ podle § 4 odst. 4, § 33 odst. 1, § 36 a § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

⁴¹ podle § 52 a § 79 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

3.5.3 Pořádková opatření

- tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že se bez omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu, navzdory předchozímu napomenutí ruší pořádek, nebo neuposlechne pokynu úřední osoby, může správní orgán rozhodnutím uložit i opakovaně pořádkovou pokutu až do výše 50 000,- Kč,
- toho, kdo nepřístojným chováním ruší pořádek při ústním jednání nebo ohledání na místě, popřípadě při jiném úkonu, může správní orgán po předchozím upozornění vykázat z místa, kde se úkon koná⁴²

3.6 Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění

Zajistit cizince staršího 15⁴³ let a tím ho omezit na osobní svobodě je možné vždy jen v řádně odůvodněných případech. Správní orgán vyhotoví příkaz k zajištění a vydá rozhodnutí o zajištění do Zřízení pro zajištění cizinců⁴⁴(dále jen „ZZC“). Před zajištěním cizince do zařízení je policie oprávněna provést ztotožnění osoby v systému AFIS 2000, pokud není cizinec v tomto systému ztotožněn, dojde k daktyloskopování sejmutím otisků prstů a dlaní. Ztotožnění osoby je důležité vzhledem k režimu umístění při pobytu v ZZC. O zajištění cizince informuje a poučí, že je policie povinna o jeho zajištění vyrozumět příbuzného s povoleným pobytem na území ČR, diplomatickou misi nebo konzulární úřad.

Po celou dobu zajištění cizince v ZZC zkoumá správní orgán, zda důvody pro zajištění trvají.⁴⁵ Vyhodnocuje poznatky získané k cizinci z informačních systémů Policie ČR, iniciuje vlastní šetření, vyhodnocuje písemná sdělení Správy uprchlických zařízení (dále jen „SUZ“), vyhodnocuje písemná sdělení Odboru azylové a migrační politiky (dále jen OAMP), písemná sdělení nevládních organizací apod. Doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody.⁴⁶

⁴² podle § 62 a § 63 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

⁴³ zajištěnému cizinci ve věku 15-18 let místně příslušný orgán sociálně – právní ochrany ustanoví opatrovníka

⁴⁴ Bělá pod Bezdězem, Poštorná

⁴⁵ dle § 126 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

⁴⁶ dle § 125 odst. 1 tamtéž

3.6.1 Zajištění dle § 124 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců

Policie je oprávněna zajistit cizince, jemuž bylo doručeno sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění, je-li nebezpečí, že by mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, ohrozit bezpečnost státu, nebo mařit anebo ztěžovat⁴⁷ výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména jeli zjištěno, že cizinec se prokazuje cestovním dokladem, který je padělán nebo pozměněn nebo pobývá na území bez cestovního dokladu nebo bez víza anebo pracuje, vykonává výdělečnou činnost nebo zprostředkovává zaměstnání bez povolení, skrývá se nebo vyhýbá hraniční kontrole, taktéž je-li evidován v evidenci nežádoucích osob.⁴⁸ Není-li známa totožnost osoby nebo nemá – li osoba platný cestovní doklad zašle správní orgán neprodleně písemné dožádání ve věci žádosti ověření totožnosti cizince na příslušný zastupitelský úřad, popř. na INTERPOL Praha. Cizinec bez známé totožnosti je v ZZC umístěná v přísnějším režimu.⁴⁹ Pokud se po uplynutí zákonem stanovené doby k zajištění u cizince nepodaří zjistit totožnost, propustí osobu ze ZZC na svobodu. Zajištění musí být bez zbytečného odkladu ukončeno, jestliže zanikne důvod pro zajištění nebo rozhodne-li tak soud na základě žádosti cizince o přezkum zákonnosti zajištění.⁵⁰

3.6.2 Zajištění dle § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců

Jedná se zajištění cizince za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy. Policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy nebo přímo použitelného právního předpisu ES.

Zjistí-li se, že cizince lze předat na území příslušného státu podle readmisní dohody. V současné době má ČR sjednány readmisní dohody s celkem 14 státy světa. Jedná se o státy sousední Německo, Polsko, Rakousko, Švýcarsko a Slovensko dále pak Slovinsko, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko, Chorvatsko, Moldavsko, Kanadu a Vietnam. Readmisní dohoda s Francií byla podepsána, ale z důvodu neexistence prováděcího protokolu dosud nevstoupila v platnost. Hlavním účelem těchto dohod je usnadnit a maximálním možným způsobem

⁴⁷ uvedením nepravdivých údajů o své totožnosti

⁴⁸ Hřebíková, I.; Kuržeja, J. Správní řízení na úseku pobytu cizinců. Praha : PA ČR, 2006. 196 s. ISBN 80-7251-227-7.

⁴⁹ podrobněji v 5.3 kapitole

⁵⁰ dle § 127 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

urychlit proces readmise. Readmisí pak není jen samotný akt předání, ale řada kroků, které mu musí předcházet, počínaje zjištěním totožnosti a státního občanství dané osoby, popř. prokázání vstupu na území jedné smluvní strany z území druhé smluvní strany, vystavení dokladu až po skutečné předání. Podmínky, po jejichž splnění jsou smluvní strany povinny dotčené osoby přijmout, stanovují právě readmisní dohody.⁵¹ Policie je povinna jednat tak, aby byl cizinec předán v nejbližším možném termínu ode dne zajištění.

Zjištěný cizinec v systému EUODACU, systému, který je založen na povinném snímání otisků prstů žadatelů o udělení azylu v členských státech a cizinců nelegálně překračujících vnější hranici EU⁵² bude zajištěn a předán dle Dablinského řízení.⁵³

Správní orgán podá žádost O zabezpečení realizace předání podle readmisní dohody.⁵⁴ Před realizací musí být ověřeny důvody znemožňující vycestování. Správní orgán požádá o závazné stanovisko Odbor azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“). Rozhodnutí o ukončení pobytu nelze vykonat, pokud vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle zákona o pobytu cizinců považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti a z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.⁵⁵

⁵¹ Migrace-Ministerstvo vnitra : Azyl, migrace a integrace [online]. 19.10.2010 [cit. 2011-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/migrace-novy-clanek-890951.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>>.

⁵² Nařízení Rady (ES) č. 2725/2000 ze dne 11. 12. 2000 o zřízení systému EURODAC

⁵³ Nařízení Rady ES č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádostí o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států

⁵⁴ dle § 163 odst. 1, písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

⁵⁵ dle § 179 tamtéž

3.7 Zajištění cizince dle § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

Dle zákona o policii je oprávněn jakýkoliv útvar policie, zajistit cizince jestliže se cizinec dopustil jednání, pro které lze pobyt na území ČR ukončit nebo zahájit řízení o správním vyhoštění, bylo-li zahájeno řízení o správním vyhoštění a policista zjistí důvod pro zajištění cizince podle jiného právního předpisu, cizinec má být podle vykonatelného rozhodnutí vyhoštěn, nebo je důvod se domnívat, že cizinec neoprávněně vstoupil na území České republiky nebo zde neoprávněně pobývá.⁵⁶ O zajištění cizince, u kterého je důvodné řízení ve věci správního vyhoštění, bez zbytečného odkladu informuje orgán, který rozhoduje o ukončení pobytu na území ČR nebo o správním vyhoštění. Policista je oprávněn cizince zajistit do doby, než tento orgán cizinci doručí rozhodnutí o ukončení pobytu nebo sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění⁵⁷.

Celková doba zajištění však nesmí být delší než 48 hodin od okamžiku omezení osobní svobody.⁵⁸

⁵⁶ zajištění může trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody

⁵⁷ zajištění může trvat nejdéle 48 hodin od okamžiku omezení osobní svobody

⁵⁸ ve smyslu § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

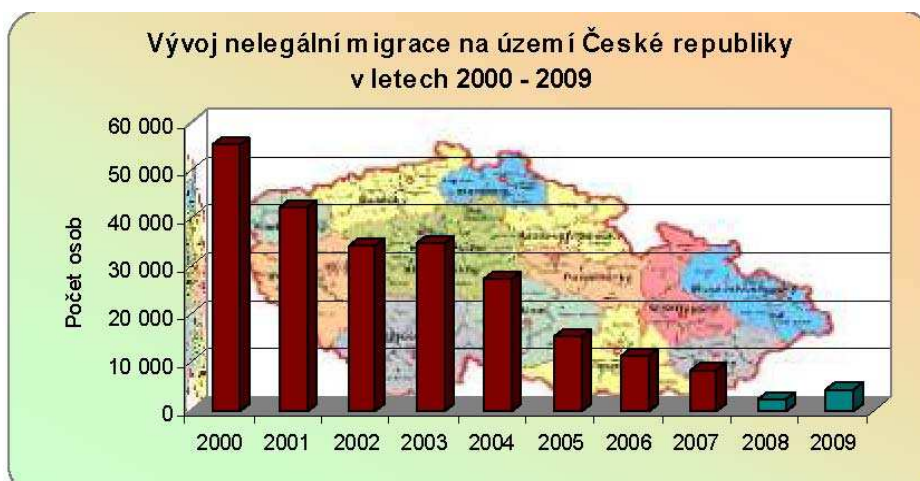
4. PROBLÉMY APLIKACE V PRAXI

4.1 Nelegální migrace

Po vstupu ČR do schengenského prostoru jsou od roku 2008 sledovány dvě kategorie nelegální migrace:

1. Nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR – v této kategorii jsou sledovány osoby⁵⁹, které nedovoleně překročily nebo se pokusily o nedovolené překročení vnější schengenské hranice (letišť) ČR.

2. Nelegální pobyt - v této kategorii jsou vykazovány osoby⁶⁰ zjištění na území ČR, včetně tranzitního prostoru na letištích, kteří porušují zákonem předepsané podmínky pro pobyt.

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2009⁶¹

Vstupem ČR do schengenského prostoru⁶² se výrazně změnilы podmínky pro vstup cizinců do ČR. Území ČR se nachází uvnitř schengenského prostoru a jediným místem s vnější schengenskou hranicí, kde je prováděna pohraniční kontrola se stala mezinárodní letiště, a to jen v případě letů mimo schengenský prostor. Na pozemní hranici, hraničních přechodech, došlo k úplnému odstranění kontrol cizinců vstupujících do ČR z území sousedních států. Vysoká úroveň bezpečnosti je nyní zajišťováno plným zapojením ČR do schengenské spolupráce

⁵⁹ pod pojmem osoby rozumíme cizince a občany ČR

⁶⁰ pod pojmem osoby rozumíme v této kategorii cizince

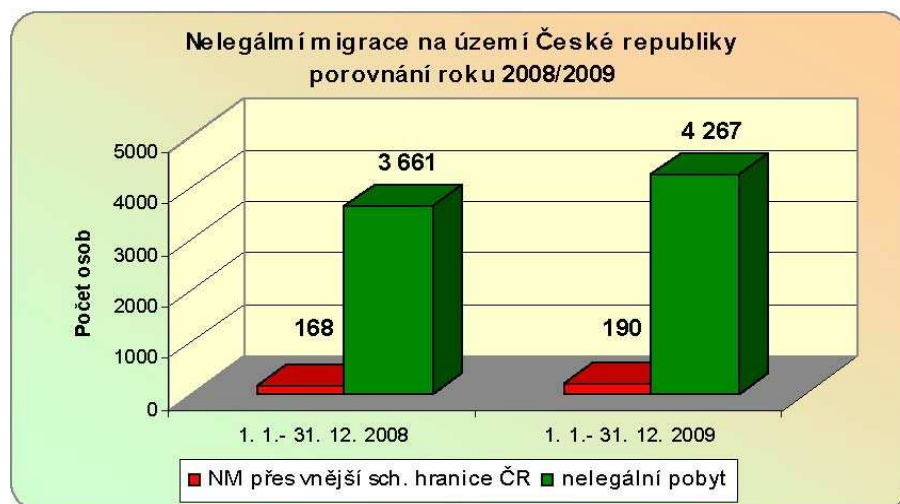
⁶¹ Www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

⁶² dne 27. prosince 2007

a převzetí všech opatření vyrovnávající chybějící kontroly na vnitřních hranicích. Bezpečnostní rizika musela ČR po vstupu upravit změnou formy a metodami práce policejních orgánů a přizpůsobit se tak novým podmínkám. Systém opatření nastavit tak, aby se jejich používání stalo pružnou a jednotnou reakcí na řadu dalších opatření přijímaných Radou EU ve vztahu k nelegální migraci.

Statistické údaje uváděné v tabulkách a grafech popisují nelegální migraci. Podklady vychází z hlášení případů základními útvary Policie ČR. Migrační statistiky jsou tak ve srovnání s reálnou skutečností nižší o počet osob, kterým se podařilo nedovoleným způsobem překročit státní hranice ČR bez odhalení policisty z útvarů Policie ČR nebo jinými složkami a orgány ochrany hranic sousedních států, a také o počet cizinců, kteří na území ČR pobývají nelegálně, aniž by byli zjištěni. Počty těchto osob lze jen těžko odhadnout.

Podle hlášení základních útvarů Služby cizinecké policie (dále jen „SCP“), (případně dalších útvarů Policie ČR) bylo při nelegální migraci na území ČR v období 1. 1. – 31. 12. 2009 zjištěno celkem 4 457 osob (+628 osob, tj. +16,4 %). Z uvedeného počtu bylo 4 267 osob (tj. 95,7 %) odhaleno při nelegálním pobytu a 190 osob (tj. 4,3 %) zjištěno při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR.⁶³

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2009⁶⁴

⁶³ Www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

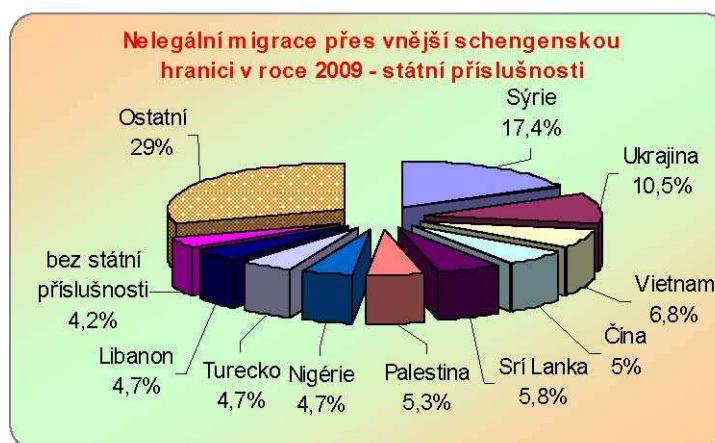
⁶⁴ tamtéž

Česká republika je i nadále využívána jako tranzitní prostor pro nelegální migraci do dalších evropských zemí, ale vývoj v posledních letech ukazuje, že pro mnohé cizince se stává zemí cílovou. Jelikož vnější schengenskou hranici tvoří pouze vzdušná hranice, nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici vykazují útvary cizinecké policie na mezinárodních letištích. Jednotlivé kategorie nelegální migrace se liší rozložením zastoupených státních příslušností.

4.1.1 Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici

V roce 2009 bylo zaznamenáno 190 osob při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR, tj. na mezinárodních letištích. V porovnání s rokem 2008 došlo k nárůstu o 22 osob (tj. +13,1%). Občané Sýrie (33 osob, tj. 17,4 % z celkového počtu 190 osob zjištěných při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici) patřili mezi nejpočetnější skupinu a to ve směru do ČR.

Ve směru do ČR bylo celkem odhaleno (146 osob, tj. 76,8%), při vycestování z ČR bylo zjištěno 44 osob. Většinou šlo o jednotlivce nebo dvojice, v několika málo případech se jednalo o větší skupinky od 4 do 15 cizinců. Jednalo se vždy o občany třetích zemí. Neregulérním cestovním dokladem⁶⁵ se prokázalo 125 osob (tj. 65,8% z celkového počtu 190 osob zjištěných na vnější schengenské hranici).⁶⁶

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR⁶⁷

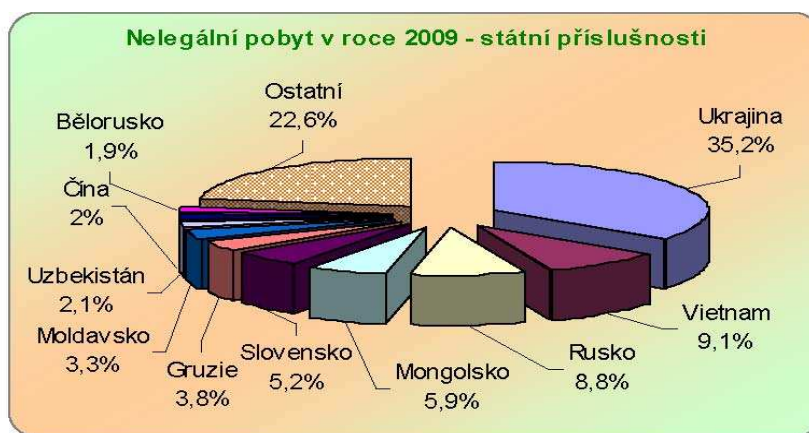
⁶⁵ cestovní doklad padělaný, pozměněný nebo jinak upravený

⁶⁶ www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

⁶⁷ tamtéž

4.1.2 Nelegální migrace na území ČR – nelegální pobyt

Při nelegálním pobytu na území ČR v roce 2009 bylo zjištěno 4 267 cizinců. V porovnání s předchozím rokem došlo k nárůstu o 606 osob (tj. + 16,6%). V závěru roku byl vykázán nejvyšší měsíční nárůst související s vyhlášením Projektu dobrovolných návratů nelegálně pobývajících cizinců.⁶⁸ V souvislosti s běžným výkonem služby, při pobytových kontrolách a bezpečnostních akcích bylo odhaleno 3597 osob (tj. 83,9%) v nelegálním postavení na území ČR, někteří z nich se na služebny policie dostavili sami. U zbylých 16,1 % (688 osob) byl neregulérní pobyt na území odhalen na vnější schengenské hranici a to při předložení cestovního dokladu na výstupu z ČR nebo zjištěny a předány následně policii ve spolupráci s celní správou, s úřady práce, s živnostenským, finančním úřadem atd. Zvýšený počet odhalených cizinců na letištích je způsoben záchytem osob, které jen přes naše území tranzitují a tuzemská letiště jsou pro ně jen přestupní stanicí. Zpravidla přiletí z některého státu schengenu a s úmyslem pokračovat do států třetích zemí. Podrobí se hraniční kontrole, protože ta se stále na vnější schengenské hranici provádí, a zde je v mnoha případech odhaleno překročení platnosti schengenského víza (414 osob, +151 osob, tj. +57,4%).⁶⁹

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR⁷⁰

Nejpočetnější skupinou cizinců zjištěných při nelegálním pobytu byli tradičně státní příslušníci Ukrajiny (1 502 osob, tj. 35,2 % z celkového počtu).

⁶⁸ Usnesení vlády ČR ze dne 4. května 2009 č. 587 o projektu Dobrovolné návraty nelegálně pobývajících cizinců

⁶⁹ www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

⁷⁰ tamtéž

S velkým odstupem následovali státní příslušníci Vietnamu (389 osob, tj. 9,1 %), Ruska (376 osob, tj. 8,8 %), Mongolska (253 osob, tj. 5,9 %) a Slovenska (224 osob, tj. 5,2 %). Z meziročního srovnání vyplývá, že k markantnímu nárůstu došlo u státních příslušníků Ruska (+186 osob, tj. +97,9 %) a poklesu u státních příslušníků Ukrajiny (-45 osob, tj. -2,9 %).⁷¹

V tabulce deseti nejčastěji zjištěných státních příslušníků při nelegálním pobytu na území oproti nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici jsou patrné výrazné rozdíly. Občané Vietnamu, Ukrajiny a Číny sice figurují v obou způsobech zjištění nelegální migrace, první dva jmenovaní se dokonce řadí na první tři příčky, ale ostatní místa obsadili zcela rozdílné národnosti. Vypovídá to i o tom, že každý volí jiný způsob přicestování a výstupu z území, někteří jsou díky vzdálenosti volbou limitováni a letecká doprava je pro ně jediným možným řešením.

Nelegální migrace na území ČR – TOP 10 dle kategorií

Nelegální migrace v ČR 1. 1. - 31. 12. 2009					
Nelegální pobyt	zjištěno osob	tj.%	NM přes VSH ČR	zjištěno osob	tj.%
Celkem	4 267	100,0	Celkem	190	100,0
			z toho občané ČR		
			cizinci	190	
z toho občané EU	311	7,3	z toho občané EU		0,0
občané 3. státu	3 956	92,7	občané 3. státu	190	100,0
z toho 10 nejčastějších státních příslušností			z toho 10 nejčastějších státních příslušností		
Ukrajina	1 502	35,2	Sýrie	33	17,4
Vietnam	389	9,1	Ukrajina	20	10,5
Rusko	376	8,8	Vietnam	13	6,8
Mongolsko	253	5,9	Čína	11	5,8
Slovensko	224	5,2	Srí Lanka	11	5,8
Gruzie	163	3,8	Palestína	10	5,3
Moldavsko	140	3,3	Nigérie	9	4,7
Uzbekistán	88	2,1	Turecko	9	4,7
Čína	87	2,0	Libanon	9	4,7
Arménie	80	1,9	Egypt	8	4,2

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2009⁷²

4.1.3 Nelegální migrace na území ČR – opakovaně

U některých cizinců je zjištěn nelegální pobyt na území ČR opakovaně. Při prvním zjištění je jim vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění se zákazem pobytu a lhůtou na vycestování. Cizinec rozhodnutí ignoruje, běžně se pohybuje a pobývá na území dál v ilegalitě. Cizinci jsou v tomto směru velice vynalézaví

⁷¹ Wwv.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>. tamtéž

⁷² tamtéž

a vyvinuli a praktikují různé taktiky ukrývání. Nejde přitom o ukrývání v pravém slova smyslu, ale o zavedení nového způsobu života. Někteří se pohybují jen ve své komunitě, jiní se snaží být a žít nenápadně. Pohybují se ve veřejných prostorách zcela anonymně, nevyhledávají a minimalizují kontakty a eliminují možné konflikty, vyvinou maximální úsilí, aby nebyli ve svém nelegálním postavení odhaleni. Důležité je splynout co nejvíce s okolím.⁷³ I tak se stává, že jsou kontrolováni policií a je odhalen jeho nelegální pobyt na území opakovaně. Opakovaně bylo v roce 2009 zjištěno 445 osob (tj. 10,0% z celkového počtu osob odhalených při nelegální migraci). Oproti předchozímu roku 2008 jde o pokles o 13 osob (tj. 2,8%).⁷⁴

Osoby zjištěné opakovaně se dopouštějí trestného činu dle trestního zákoníku, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání,⁷⁵ mohou být potrestány odnětím svobody až na tři léta. V praxi se upouští od trestního stíhání a správní orgán vede s cizincem správní řízení o správním vyhoštění. Protože je odůvodněná obava z opakovaného nevycestování, správní orgán cizince zajistí.⁷⁶ Nejčastěji byli zjišťováni opakovaně občané Ukrajiny (164 osob).

4.2 Neregulérní cestovní doklad

Odhalování neregulérních cestovních dokladů⁷⁷ je v poslední době stále složitější. Falzifikáty jsou zdařilejší a zásahy pozměňující pravé doklady obzvláště povedené. (příloha č 5.) Proto jsou kladeny vyšší nároky na odbornost, zkušenosti a odhad policistů, kteří jsou nuceni stále se zajímat o nové trendy v této specifické problematice. Policisté specialisté na cestovní doklady a jiné veřejné listiny z řad cizinecké policie jsou opětovně proškolení. Znalost ochranných prvků vydaných cestovních dokladů všech států světa ani není možné, vždyť jen ČR má v současné době vydáno 7 druhů platných dokladů. Jejich práci v budoucnu ulehčí cestovní doklady nové generace, cestovní doklady s biometrickými prvky.

Při kontrolách na území ČR a vnější schengenské hranici bylo zjištěno 187 osob, které se prokázaly padělaným, falešným nebo pozměněným cestovním

⁷³ Topinka, D. InSTITUTE klientelismu na pozadí legality a nelegality. E-knihovna [online]. 14. 12. 2005, 12, [cit. 2011-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=1955159>>.

⁷⁴ www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

⁷⁵ ustanovení § 337 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁷⁶ blíže k zajištění předchozí 3.6 kapitola

⁷⁷ pozměněných, padělaných, smyšlených

dokladem. Oproti roku 2008 byl zaznamenán enormní vzrůst o 98 osob (tj. +110,1 %). Kromě cestovních dokladů cizinci operují s padělkami dalších dokumentů, veřejných listin, cenin, potvrzení atd..⁷⁸ Využívané např. k získání dlouhodobého pobytu na území ČR.

„Nejčastěji neregulérní cestovní doklady předkládali občané Ukrajiny (38 osob, tj. 20,3 %) a Vietnamu (35 osob, tj. 18,7 %). V roce 2009 bylo při nelegálním pobytu odhaleno 192 neregulérních cestovních dokladů (některé osoby předložily více dokladů). V porovnání s předchozím rokem je vykázán nárůst o 101 dokladů (tj. +111,0 %). Byly zneužívány neregulérní cestovní doklady jak států EU (108 cestovních dokladů), tak třetích zemí (84 cestovních dokladů). Ze států EU byly nejčastěji použity doklady Slovenska, Rumunska, Bulharska, a ze států mimo EU především doklady Vietnamu a Nigérie.“⁷⁹

4.3 Účelová jednání: účelové otcovství

Institut souhlasného prohlášení rodičů (dále jen „účelové otcovství“) je jeden z dalších způsobů jak změnit status cizince v nelegálním postavení na území ČR a tím čelit nelegální migraci jako jedna z nových taktik jak se vyhnout správnímu vyhoštění. V roce 2009 bylo u 32 osob prokázáno, že se nechávali zapisovat do rodného listu dítěte a to za úplaty nebo toto konání zajišťovali pro druhé s cílem získat pobyt na území ČR.

Prakticky to probíhalo obvykle takto: matka cizinka s dítětem si nechala zapsat do rodného listu dítěte, též cizince za otce občana ČR. Dítěti bylo vydáno na jeho základě osvědčení o státním občanství ČR. Dítě získalo status občana ČR⁸⁰. Matka poté požádala o povolení k přechodnému pobytu. Po převzetí tohoto povolení se v několika případech stalo, že otcové – občané ČR se soudně zřekli otcovství a do rodných listů dětí cizinek byli následně zapsáni biologičtí otcové.⁸¹ A ti následně podali žádost o povolení k pobytu na území ČR, již jako rodinní příslušníci občana ČR. Tímto způsobem si zařídili legální pobyt celé rodiny. „Teorie sítí zdůrazňuje význam mezilidských vazeb, které spojují časnější

⁷⁸ řidičské průkazy, průkazy žadatele o udělení azylu, potvrzení o ubytování, potvrzení o oprávněnosti pobytu cizince za účelem sňatku, pozměněné průkazy k pobytu na území ČR, padělky dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství, neplatné zdravotní pojištění, rozhodnutí úřadu práce, potvrzení o zůstatku účtu

⁷⁹ www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

⁸⁰ dle zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky

⁸¹ občané např. Nigérie, Vietnamu, Ukrajiny nebo Číny

migranty v cílové zemi s jejich krajany (příbuznými, přáteli, známými) v jejich mateřské obci/zemi. Tyto sítě zvyšují pravděpodobnost migrace, neboť snižují cenu risku z pohybu, a naopak zvyšují očekávané zisky.⁸² Současná legislativa neumožňuje na základě popření otcovství – u dětí občanů ČR, které na základě účelového vepsání občana ČR do rodného listu získaly občanství ČR, pozbytí státní příslušnosti ČR.

V některých případech šlo i o opačný postup. Češka s dítětem si nechala do rodného listu zapsat za jeho otce cizince za úplatu. Jednalo se o ženy s nižším vzděláním a ze slabší sociální skupiny, matku samoživitelku. Obvykle se jednalo o částku 2-7.000,- Kč za zápis. Cizince pak už žena nikdy neviděla. V několika málo případech, cizinec ještě posílal po dobu asi půl roku 600,- Kč na výživu dítěte, jak mu někdo poradil. Žena se na služebnu policie dostavila sama a žádala o pomoc s vyhledáním cizince, protože přišla o sociální dávky. Ocitla se v tíživé situaci a sama pak vypověděla, jak se do ní dostala.

Výše popsaným způsobem cizinci obcházelí zákon o pobytu cizinců při podávání žádosti. Jejich snahou bylo získat pobyt za účelem sloučení rodiny.⁸³ Samotný zákon o pobytu cizinců nerozlišuje účel pobytu od práva na sloučení rodiny a více neřeší vztah mezi sloučením pobytu a účelem pobytu ani skutečnost zda se jedná o sloučení rodiny s občanem ČR⁸⁴ nebo o sloučení s rodinou cizinců žijících na území ČR. Žádost ve jménu „Sdílení společné domácnosti s dítětem občanem ČR“⁸⁵, pak podávali nejen jednotlivci, ale i celé rodiny občanů Nigérie, Vietnamu, Číny, Mongolska atd. a na jedno dítě se takto může nabalit nepřiměřené množství příbuzných z ciziny. Zákon neupravuje okruh rodinných příslušníků, kteří se mohou sloučit a ani nespecifikuje podmínky sloučení např. vzhledem k přiměřenosti bydlení. Neúplnost podrobnější úpravy problematiky okruhu rodinných příslušníků, vytváří široký nejednotný rozhodovací prostor pro správní orgán při posuzování udělení pobytu i o sloučení rodiny.

⁸² Šišková, T. Menšiny a migranti v České republice : My a oni v multikulturní společnosti 21. století. první. Praha : Portál, s. r. o., 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9

⁸³ dle § 42a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

⁸⁴ pokud je v textu uváděn občan ČR, myslí se tím současně i občan EU

⁸⁵ dle § 15a odst. 4 č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

Nejpočetnější skupinu žadatelů o sloučení tvořili cizinci, kterým nebyl povolen přechodný pobyt rodinného příslušníka nebo s ním bylo ukončeno řízení dle zákona o azylu.⁸⁶

Při odhalování fenoménu účelové otcovství se jen těžko toto účelové jednání prokazuje. Nelze paušalizovat a pohlížet na všechny cizinky matky dětí české státní příslušnosti, že jejich rodina je vytvořena neformálně. Důraz by měl být kladen na spolupráci mezi veřejnou správou a správním orgánem. Zejména matriky by mohli upozornit na pochybné či nestandardní postupy. Důležité je v tomto směru proškolení personálu, protože ten nyní při samotném procesním aktu vydávání a zapisování rodičů do rodného listu dítěte vycházejí ze zákonných postupů a neřeší doprovodné okolnosti, kterými mohou být zapsání a po několika týdnech nebo měsících přepsání jména otce dítěte v jeho rodném listu. Tento akt berou úřednice jen jako proces, který při dodržení a splnění příslušných podmínek vykonají. V tomto směru jde o preventivní opatření, protože pokud se dokáže, že prohlášení o určení otcovství občana ČR bylo uplacené, i tak dítěti cizinci je nemožné takto nabyté české občanství zrušit a tudíž nelze ani jeho matku vyhostit, i když byla účastníkem této účelové hry s výsledkem získání pobytu na území ČR. Zůstává i nadále možnost k takto vzniklé rodině žádat o sloučení výše popsané.

Příklad z praxe:

NAPOMÁHÁNÍ K NEOPRÁVNĚNÉMU POBYTU NA ÚZEMÍ REPUBLIKY

„Podle § 158 odst. 3 TŘ byly dne 19.08.2010 zahájeny úkony trestního řízení ve věci Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky, neboť na podkladě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že v období od 19.04.2010 do 21.06.2010, mohl být spáchán osobou H.V., nar. 1985, **STP BLR**, přečin Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky podle § 341/1 TZ tím, že výše uvedená H.V. **předložila jako zákonný zástupce** dne 21.04.2010 **při opožděném podání žádosti o dlouhodobý pobyt pro svoji dceru G.A., nar. 2010, nejprve rodný list dítěte** vydaný dne 15.02.2010, **v němž je H.V. uvedena jako matka, otec zde uveden není a poté** co bylo řízení zastaveno a zahájeno řízení o ukončení pobytu matky, H.V. **předložila nový rodný list dcery** ze dne 09.06.2010, **kde byl jako otec dítěte uveden I.D., nar. 1953, občan**

⁸⁶ zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“)

ČR. Na základě této skutečnosti bylo dítěti uděleno občanství ČR, a tím i pobyt na území republiky.⁸⁷

4.4 Účelová jednání: fiktivní sňatek

Jednou z dalších metod, kterou praktikují cizinci k legalizaci svého již nelegálního postavení na území je využívání tzv. fiktivních sňatků. V roce bylo prověřeno a nakonec odhaleno 35⁸⁸ osob, které uzavřeli nebo zorganizovali účelový sňatek. Hitem posledních let jsou sňatky s cizinci ze subsaharské Afriky.⁸⁹ Jde hned o tři důmyslné způsoby, jak si vzít za ženu českou nevěstu. První forma je sňatek za úplatu. Vytipována je žena ze slabé sociální skupiny, té je nabídnuta exotická dovolená a přivýdělek 20-50.000,- Kč. Žena pak odlétá a svatba se odehrává na území cizince. Cizinec pak požádá o vízum a bez problému získává povolení k pobytu na zemi ČR.⁹⁰ Oslovenou ženu z předchozí zkušenosti zaujme získaný významný příjem, ráda se zapojí a sama vyhledává ve svém okolí potencionální nevěsty, které pak do cizích zemí doprovází, a též za úplatu se stává placeným svědkem další účelové svatby. Druhý zavedeným způsobem, je kontaktování žen přímo na jejich dovolené, kdy si získávají jejich náklonnost a zanedlouho padne nabídka k sňatku. Třetí fungující systém je navázán na v současnosti hojně používané sociální sítě. Dochází k seznamování a navození dojmu zamilovanosti, pozvání na návštěvu a výsledek je stejný jako u předešlého popisovaného způsobu. Ženy netuší, že jde o fiktivní city, lásku i sňatek.

Ve všech výše uvedených jednáních je ve výsledku zjištěno, že se osoby před svatbou nikdy neviděly a neznaly a po svatbě nežily ve společné domácnosti.

Sňatky, které uzavíraly cizinci na našem území, byly ve většině případů naléhavým řešením již nelegálního pobytu cizince na území nebo se jednalo o žadatele o azyl⁹¹, dokonce i o cizince v evidenci nežádoucích osob, kteří si po svatbě žádali o odstranění tvrdosti správního vyhoštění.⁹²

⁸⁷ IS Událost policie ČR

⁸⁸ [www.mvcr.cz \[online\]. 2010 \[cit. 2011-03-03\]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.](http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx)

⁸⁹ Nigérie, Alžírsko, Egypt

⁹⁰ dle § 42a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

⁹¹ zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“)

⁹² dle § 122 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

Problémem je, že na základě dokladů vystavených mimo území ČR cizinci získají oprávnění k pobytu a je obtížné s odstupem času dokázat, že se jednalo o účelové uzavření manželství. Ze zahraničních kauz, kde figurují občané ČR jako organizátoři těchto fiktivních sňatků a jeho potírání, je patrné že i další státy EU začali uplatňovat společnou migrační politiku.

„Šestice Čechů půjde až na pět let do vězení za organizování fingovaných sňatků ve Velké Británii. Soud v Manchesteru je poslal za mříže kvůli organizování svateb, jež umožňovaly zůstat ve Spojeném království ilegálním přistěhovalcům z Nigérie, Pákistánu a Sýrie.“⁹³

„V Polsku roste počet takzvaných fiktivních manželství. Polky si berou za peníze cizince, kteří potřebují legalizovat svůj pobyt v Evropské unii. Úřady proto mnohem přísněji prověřují sňatky polských žen s cizinci.“⁹⁴

Příklad z praxe:

NAPOMÁHÁNÍ K NEOPRÁVNĚNÉMU POBYTU NA ÚZEMÍ REPUBLIKY

„Podezřelý O.T., nar. 1976, STP UKR, na území města Františkovy Lázně, případně Chebu, zhruba na začátku měsíce května roku 2010, s největší pravděpodobností **zorganizoval a následně zprostředkoval mezi** občanem M. M. , nar. 1981, **STP CZE a T.B., nar. 1978, STP RUS účelové uznání otcovství formou zápisu o určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů** ve smyslu ust. § 52 odst. 1 z. č. 94/63 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů. Do současné doby byl zjištěn jeden případ v přímé souvislosti s výše uvedeným organizátorem, přesněji výše uvedený **M.M. za finanční úplatu ve výši 10 000,- Kč, učinil souhlasné prohlášení o určení otcovství** s osobou T.B., k osobě dítěte N.B., kdy zápis byl proveden dne 7.5.2010 na Městském úřadu Cheb - matrika. K osobě M.M. bylo na zdejší součásti skupiny dokumentace vedeno zkrácené přípravné řízení , a to pro podezření ze spáchání přečinu Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky dle § 341 odst. 1 TZ a přečinu Poškození cizích práv dle § 181 odst. 1 písm. a) TZ a dále proti osobě T.B. bylo

⁹³ Gang Čechů dostal v Británii až pět let žaláře za fingované sňatky s imigranty. Idnes.cz : zprávy [online]. 29.9.2010, 9, [cit. 2011-03-11]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/gang-cechu-dostal-v-britanii-az-pet-let-zalare-za-fingovane-snatky-s-imigranty-188-/zahranicni.asp?c=A100929_131845_zahranicni_ipl>.

⁹⁴ Vavrouška, P.; Hromádka, M. Polské úřady loni odhalily až dvě stovky fiktivních manželství . Rozhlas.cz : zprávy [online]. 15.2.2011, 2, [cit. 2011-03-11]. Dostupný z WWW: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/polske-urady-loni-odhalily-az-dve-stovky-fiktivnich-manzelstvi--851464>.

na zdejší součásti skupiny dokumentace vedeno zkrácené přípravné řízení, a to pro podezření z přečinu Poškození cizích práv dle § 181 odst. 1 písm. a) TZ. Ke ztotožnění samotného organizátora bylo na základě zjištěných poznatků do současné doby prováděno operativní šetření a na základě tohoto byly zjištěny výše uvedené informace. Vzhledem k tomu, že zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán přečin, byly k objasnění a prověřování okolností této věci zahájeny úkony trestního řízení. Během uvedených úkonů nedošlo k újmě na zdraví a ani ke škodě na majetku, donucovací prostředky nebyly použity.⁹⁵

Příklad z praxe:

NAPOMÁHÁNÍ K NEOPRÁVNĚNÉMU POBYTU NA ÚZEMÍ REPUBLIKY

„Podle § 158 odst. 3 TR byly dne 11.5.2010 zahájeny úkony trestního řízení. Na základě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že mohl být spáchán trestný čin Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky dle § 341 odst. 1 TZ a **bylo zjištěno, že Ž.M., nar.1979, občanka ČR dne 18.3.2008 v Kosovu ve městě Decan, úmyslně uzavřela sňatek s K.K., nar. 1985, občanem Kosova, kdy jí za to byla K.K. přislíbena finanční odměna ve výši 20 000,- Kč a dále jí byl hrazen pobyt v Kosovu po dobu tří týdnů. Na základě tohoto sňatku s občankou ČR chtěl cizinec podat žádost o přechodný pobyt na území ČR za účelem sloučení s rodinným příslušníkem EU.**

K domluvě sňatku došlo ve městě Rumburk, okr. Děčín.⁹⁶

⁹⁵ IS Událost P ČR

⁹⁶ tamtéž

5. EKONOMICKÉ ASPEKTY SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ O SPRÁVNÍM VYHOŠTĚNÍ

5.1 Náklady spojené se správním vyhoštěním

Zákon o pobytu cizinců upravuje úhradu nákladů spojených se správním vyhoštěním,⁹⁷ definuje rozsah nákladů a určuje, kdo je povinen náklady uhradit. V souvislosti se správním vyhoštěním jde zejména o náklady na ubytování, stravu, přepravní náklady a ostatní nutné peněžité náklady, jako jsou poplatky požadované některými zastupitelskými úřady za vystavení náhradního cestovního dokladu. Částky za ubytování, stravování a způsob výpočtu přepravních nákladů jsou stanovené vyhláškou.⁹⁸

Výše uvedené náklady se hradí z jistoty.⁹⁹ Zákonná jistina je ale skládána cizinci pouze výjimečně a tudíž její využití pro úhradu nákladů je ojedinělé. Druhá pravděpodobnější možnost je úhrada z peněžních prostředků cizince.

Pokud nelze náklady uhradit jedním z předešlých způsobů, nastupuje povinnost třetích osob. Jde zejména o osoby, které se k jejich úhradě zavázali v pozvání cizince na naše území, dále pak tomu, kdo cizince zaměstnal bez povolení, dále tomu kdo zaměstnání bez povolení zprostředkoval, a dopravci. V celé řadě případů nelze tyto náklady uhradit žádným z uvedených způsobů. Proto je mířeno úsilí v posílení efektivnějšího způsobu vymáhání těchto nákladů, které musí být podpořeno legislativními změnami.

Vyčíslení nákladů na stravu, ubytování, dopravu a ostatní peněžité výdaje v souvislosti se správním vyhoštěním za roky 2008 a 2009 se mi nepodařilo zjistit. Je ale zřejmé, že těmto nákladům není věnována vyšší pozornost, i když se jedná o nemalé částky. V žádném z několika desítek spisů o správním vyhoštění, do kterých jsem měla možnost nahlédnout, se ani v jednom případě nevyskytlo rozhodnutí a kalkulace těchto nákladů. Ekonomický úsek Oblastního ředitelství se vymáháním těchto pohledávek nezabývá. Lze se domnívat, že je tato agenda vedena centrálně, ale i přes několik dotazování, mi nikdo na otázky týkající se těchto pohledávek, jejich výši a vymahatelnosti nedokázal odpovědně odpovědět.

⁹⁷ dle § 123 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

⁹⁸ Vyhláška MV 447/2005 ze dne 3. listopadu 2005, kterou se stanoví výše nákladů na ubytování, stravování a přepravu po území ČR cizince zajištěného za účelem správního vyhoštění

⁹⁹ dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

Ze zákona je povinnost cizince uhradit náklady řízení,¹⁰⁰ které jsou v zákonem stanoveném rozsahu 1000,- Kč.¹⁰¹ Tyto náklady řízení jsou hrazeny z prostředků cizince při vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Ve spisu a v evidencích je uvedeno, zda byl tento poplatek uhrazen popř. poučení o lhůtě splatnosti.¹⁰² Oblastní ředitelství v ekonomickém úseku vede agendu vymáhání těchto pohledávek. Jde ale pouze o administrativní charakter vymáhání, kdy je cizinec vyzván k uhrazení této pohledávky. Praxi jsou zasílány výzvy do místa bydliště a ty jsou až z 50% nedoručeny a pokud jsou doručeny, tak jsou jen zřídka kdy uhrazeny. Je otázkou, zda za řízení, jehož výsledkem je v poslední době až stostránkový spis, jsou náklady v částce 1000,-Kč odpovídající. A zda prostředky, zejména poštovné do zahraničí a vedení s tím spojené agendy, stojí za jejich vymáhání.

V roce 2008 bylo vydáno 1338 správních vyhoštění, ze 115 případů byli náklady řízení zaplacené, což je necelých 10%. Nevymožené pohledávky za rok 2008 byly vyčísleny na 1.223.000,-Kč. V roce 2009 došlo k nárůstu vydaných správních vyhoštění na 4114, přes polovinu nákladů řízení cizinci zaplatili tj. ve 2239 případech. Nevymožené pohledávky pro rok 2009 činily 1.875.000,-Kč .

Díličí údaje za Obl. ředitelství Služby cizinecké policie Plzeň vykazují v roce 2008 celkem 209 vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění a ve 20 případech došlo k uhrazení poplatku 1000,- Kč. Opět se jedná o téměř 10%. Nevymožené pohledávky činily 189.000,- Kč. V roce 2009 došlo k nárůstu vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění na konečné číslo 350, ve 167 případech došlo k uhrazení poplatku, jde téměř o polovinu. Nevymožené pohledávky na konci roku 2009 byly vyčísleny na 183.000,-Kč.¹⁰³ Vzhledem k tomu, že díličí údaje kopírují celorepublikový trend, je možné se domnívat, že úhradě nákladů řízení věnují cizinci vyšší váhu. Pravděpodobně reagují na doporučení některých neziskových organizací,¹⁰⁴ které ve svých kodexech cizincům doporučují úhradu veškerých pohledávek vůči ČR a tím si zvyšují šanci následného možného návratu na území legální cestou.

¹⁰⁰ dle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁰¹ dle § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení

¹⁰² do 15 - ti dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o nákladech správního řízení

¹⁰³ zdroj: zúčtovací oddělení SLZ PP ČR

¹⁰⁴ např. Organizace pro pomoc uprchlíkům Praha, Diecézní charita

5.2 Náklady na tlumočníka

Řízení je vedeno a písemnosti o správním vyhoštění s cizincem se vyhotovují dle správního řádu¹⁰⁵ v českém jazyce. Každý kdo prohlásí, že neovládá jazyk, ve kterém se vede jednání, má právo na tlumočníka.¹⁰⁶ I když toto právo je vázáno na projev svobodné vůle účastníka řízení, je třeba i na posouzení správního orgánu, aby tlumočníka měl každý, kdo je potřebuje k uplatnění svých práv. Možnost prohlásit, že rozumím a nežádám tlumočení je možné, cizinec si ale musí být vědom, že se následně nemůže odvolávat pro porušení svých práv.¹⁰⁷ Praxe byla bohužel před pár lety opačná. Ač cizinec svým podpisem stvrdil, že jednacím jazyku rozumí, a k řízení o správním vyhoštění tlumočník přizván nebyl, odvoláním na čl. 34 odst. 4 LZPS u odvolací instance uspěl. Správní řízení o správním vyhoštění je vedeno z moci úřední¹⁰⁸ a ve všech případech je k jednání s cizinci ve věci přizván tlumočník, výjimkou jsou jen jednání s občany Slovenské republiky, slovenský jazyk je z historických důvodů postaven českému jazyku naroveň. Správní orgán zajistí tlumočníka do jazyka, kterému cizinec rozumí a ovládá v takové míře, aby mu jednání a úkony¹⁰⁹ s tím spojené byli srozumitelné. Není tedy nutné zajistit tlumočníka pro tlumočení do mateřského jazyka cizince, se kterým se vede správní řízení o správním vyhoštění.

Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících upravuje dvě možné formy výkonu tlumočnické činnosti. Tlumočit mohou nejen znalci a tlumočníci zapsaní do seznamu znalců a tlumočnicků u krajských soudů, ale i osoby jen ustanovené za tlumočnický ve správním řízení. V prvním uvedeném případě, správní orgán vybere tlumočníka ze seznamu u krajského soudu, které jsou veřejně přístupné a jedná se zde o ustanovení soudního tlumočníka dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 36/1967 Sb., druhou možností je přizvání osoby, která má potřebné předpoklady, aby provedla tlumočnický úkon s cizincem, ač není v seznamu tlumočnicků a znalců. Přizvaná osoba je ustanovena za tlumočníka dle § 24 odst. 1 zákona č. 36/1976 Sb., zákon o znalcích a tlumočnících, zejména v případech, že tlumočnický úkon nemůže provést tlumočník zapsaný do seznamu nebo by provedení úkonu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.

¹⁰⁵ ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁰⁶ LZPS čl. 37 odst. 4 a ustanovení § 16 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁰⁷ ustanovení čl. 37 odst. 4 LZPS

¹⁰⁸ dle § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁰⁹ daktyloskopování, eskorty, prohlídka osoby, fotografování aj.

Právě nepřiměřené náklady jsou nejčastějším důvodem. Správní orgán ustanovení tlumočnicka, který není v seznamu, ve svém usnesení řádně odůvodní. Před provedením tlumočnického úkonu musí nezapsaný tlumočnick v seznamu složit slib.¹¹⁰ (příloha č. 2)

Správní řízení o správním vyhoštění cizince je vedeno z moci úředním, proto nese náklady na tlumočení správní orgán. Za tlumočnické úkony poskytnuté řádně a včas náleží tlumočnickovi proplacení znalečného/ tlumočného.¹¹¹ V částce je zahrnutá dle vyhlášky odměna za tlumočnický úkon dle náročnosti podle míry odborných znalostí, které bylo nutné k jeho podání vynaložit při ústním a písemném překladu z cizího jazyka do češtiny a naopak¹¹² zvýšený o odměny ve zvláštních případech tlumočení do afrických a asijských jazyků až o 10%, v případech, kdy je kladen důraz na přesnost a odbornost až o 10% a v případech jiné náročnosti zejména bylo-li uloženo úkon provést spěšně, nebo v den pracovního volna nebo pracovního klidu anebo v noci a to až o 50% za hodinu. Dále může tlumočnick uplatnit náhradu cestovních a jiných výdajů.¹¹³

V praxi nejčastěji správní orgán přizve a ustanoví tlumočnicka nezapsaného v seznamu s jeho souhlasem, který má potřebné předpoklady, aby provedl tlumočnický úkon. Důvodem pro ustanovení tlumočnicka nezapsaného do seznamu je skutečnost, že provedení úkonu takovým tlumočnickem by bylo spojeno s nepřiměřenými náklady.¹¹⁴

Podle ekonomického oddělení Obl. ředitelství Služby cizinecké policie Plzeň v roce 2009 činily náklady za tlumočnické úkony 770.000,- Kč za 350 vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění. Ve srovnání s rokem předešlým, kdy v roce 2008 oblast Plzeň vydala 209 rozhodnutí o správním vyhoštění a na tlumočnické činnosti vynaložila 685.100,- Kč. Nejčastějším cizím jazykem, do kterého bylo tlumočeno, byl jazyk vietnamský, ukrajinský, ruský a mongolský, v menší míře pak do jazyka tureckého, arabského, anglického, německého, polského, čínského, rumunského, moldavského, albánského, urdského a tamilského.

¹¹⁰ dle § 6 odst. 2 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnickích

¹¹¹ vyhlášky 37/1967 Sb., tarif znalců a tlumočnicků

¹¹² za jednu hodinu 100 až 350 Kč

¹¹³ uplatnění nároku na náhradu mzdy, náhrady za dobu strávenou na cestě atd.

¹¹⁴ dle § 24 odst. 1 písm. c) zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnickích

5.3 Náklady spojené se zajištěním cizince v zařízení

Cizince je možné zajistit, omezit ho na osobní svobodě a umístit v ZZC. Právní rámec zajištění je již charakterizován v kapitole 4. Nyní blíže k fungování a financování těchto zařízení.

Vzhledem k tomu, že počty odhalených cizinců při nelegální migraci vykazují klesající tendenci (rok 2000, kdy se jednalo o až 50 000 osob a v roce 2009 již jen 4000 osob) i počty ZZC v ČR byli redukováni a nyní se ustálili a pro potřeby ČR jsou zřízena dvě ZZC Poštorná a ZZC Bělá pod Bezdězem.

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2009¹¹⁵

Zřízení se dělí na část s mírným režimem a část s přísným režimem zajištění. Část s mírným režimem tvoří ubytovací místnost, společné sociální a kulturní zařízení a další prostor, v němž se mohou cizinci volně pohybovat v souladu s vnitřním řádem zařízení. S tímto řádem jsou cizinci seznámeni při svém umístění do zařízení v mateřském jazyce cizince nebo v jazyce, kterým je cizinec schopen se dorozumět. Část s přísným režimem je oddělena od části s mírným režimem a tvoří ji ubytovací místnost a prostor určený pro vycházky.

Cizinci je v zařízení poskytnuto lůžko, židle, skříňka na uložení osobních věcí, strava a základní hygienické prostředky.

¹¹⁵ Wwww.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.

Policie umístí zajištěného cizince na základě vlastních poznatků do části s přísným režimem, pokud je agresivní nebo vyžaduje zvýšený dohled z jiného závažného důvodu. Nejčastějším důvodem je zajištění cizince bez známé totožnosti, pobýval na území bez cestovního dokladu nebo s dokladem padělaným. Dokud není ověřena jeho skutečná totožnost, je obava, že se může jednat o osobu s trestnou minulostí. Též cizinci, kteří opakovaně závažným způsobem poruší vnitřní řád zařízení, jsou umístěny v přísnějším režimu. Doba, po kterou mohou být cizinci umístěni v přísnějším režimu je maximálně 30 dní. Policie v průběhu umístění zkoumá důvody pro toto umístění a může zvýšený dohled prodloužit o 30 dnů.

Při určení ubytovacích prostor provozovatel podle možností zařízení přihlíží k náboženským, etnickým či národnostním odlišnostem, příbuzenským a rodinným poměrům, věku nebo zdravotnímu stavu. Zajištěnému cizinci se poskytuje jídlo odpovídající principům správné výživy a zdravotnímu stavu cizince třikrát denně. Při vybírání stravy se dle možností bere ohled na potřeby kulturních a náboženských tradic zajištěného cizince.

Provozní výdaje v Kč	ZZC Bělá pod Bezdězem		ZZC Poštorná	
	2008	2009	2008	2009
Celkové vč. mzdových prostředků	50 353 136	52 146 633	24 681 202	26 082 261
Tlumočné	93 046	104 672	50 500	40 390
Léčebné výlohy	535 203	1 108 619	356 706	359 508
Ostraha objektu	14 563 875	15 213 904	7 142 816	7 292 857
Strava	2 794 330	3 101 157	1 980 234	3 044 471
Volnočasové aktivity	124 052	121 595	73 477	36 572

Zdroj: zúčtovací oddělení SUZ, vlastní zpracování

Provozovaná zařízení jsou financovaná ze státního rozpočtu. Největší částky jsou vynakládány na provoz zařízení. Fyzickou ostrahu objektu a poskytování stravy smluvně svěřili jiné společnosti. Poskytovaný outsourcing byl sjednáván v době, kdy byla zařízení cizinci kapacitně přetížená a smlouvy jsou od té doby uzavřeny na hlavu cizince, což je v této době pro poskytovatele služeb značně nevýhodné. Počty zajištěných cizinců klesají až tak, že jsou uzavírány některé části budov zařízení. Pro provozovatele zařízení toto rozhodnutí skutečně vedlo ke snížení nákladů na tuto službu. Dalšími významnějšími náklady v souvislosti se zajištěním cizince v zařízení jsou prostředky vynakládané na

tlumočení, poskytování léčebných výloh, tiskovin, volnočasových aktivit, poskytování psychologického poradenství a provozování humanitárního skladu.

Zajištěný cizinec v zařízení, je informován, že náklady na ubytování a stravu ve výši 130,- Kč resp. 112,- Kč za den¹¹⁶ si bude hradit a případně též za škody, které by v zařízení způsobil. Veškeré další služby jsou mu poskytovány zdarma.

5.4 Náklady na začlenění do schengenského prostoru

Samotnému vstupu ČR do schengenského prostoru dne 27. 12. 2007 předcházela dlouhodobá příprava, která se datuje od roku 1998. V souvislosti se začleněním bylo třeba přijmout strategii, implementovat zákony a neméně podstatné bylo zajistit financování infrastruktury, technickou vybavenost, zaškolení pracovníků a dalších oblastí.

Schengenský informační systém (dále jen „SIS“) je zásadním a velice účinným systémem pro bezpečnost EU. Záznamy o osobách¹¹⁷ a seznamy věcí vede v SISu pro potřebu zabezpečení bezpečnosti a práva v schengenském prostoru každý členský stát¹¹⁸. Data jsou vkládána do systému SISu, jeho provoz a využití je v souladu se zákonem na ochranu osobních údajů.¹¹⁹ Obsahem dat jsou údaje o osobách v pátrání za účelem zatčení, evidují nežádoucí osoby státních příslušníků třetích zemí, kteří mají zákaz pobytu, osoby pohřešované, hledané z důvodu trestního řízení, osoby a vozidla v případech tajného monitorování, celou řadu věcí, zejména odcizená auta, zbraně, bankovky aj. Evidovaná data jsou přístupná pouze přesně vymezeným státním orgánům, kterými jsou převážně orgány policie, celní správy a soudy.

Zkušenosti z využívání SISu ukázaly na významnost tohoto prostředku schengenské spolupráce, která umožnila zrychlit a zefektivnit mezinárodní pátrání. Vytěžování a správa dat se staly klíčovým hráčem hlavně z důvodu zajištění bezpečí, v souvislosti s volným pohybem osob po schengenském prostoru bez kontrol na hranicích států uvnitř schengenského prostoru. SIS reaguje pružně a čas přenosu důležitých informací o sledovaných osobách

¹¹⁶ Vyhláška MV 447/2005 ze dne 3. listopadu 2005, kterou se stanoví výše nákladů na ubytování, stravování a přepravu po území ČR cizince zajištěného za účelem správního vyhoštění

¹¹⁷ SIS není centrální evidencí osob žijících v EU/Schengenu, ani databází s údaji o všech registrovaných vozidlech.

¹¹⁸ prováděcí úmluvou článek 95 -100

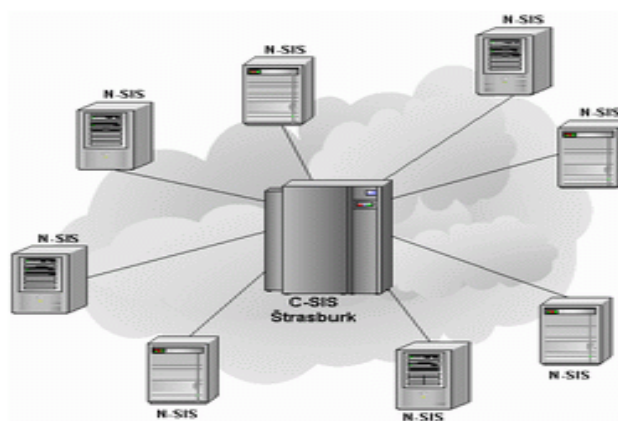
¹¹⁹ zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

a předmětů se počítá na sekundy. Včasné odezvy dotazů jsou hodnotné zvláště v případech udělování víz či povolení k trvalému pobytu. Významnou roli hrají při pobytových kontrolách na územích členských států a při kontrolách na vstupu do ČR na vnější schengenské hranici.¹²⁰ SIS se tak stává velmi hodnotným nástrojem pro policejní, celní i justiční orgány.¹²¹

SIS tvoří tři základní složky:

- *Centrální databáze* – dále jen „CSIS“
- *Národní informační systém* – dále jen „NSIS“
- *System SIRENE*¹²²

Schéma struktury SIS

Zdroj: http://www.europeum.org/dispatch_article.php?aid=366

SIS je uspořádán hvězdicovitě s centrálou (CSIS) ve Štrasburku, formálně v kompetencích francouzského ministerstva vnitra, a národními centrály (NSIS) v jednotlivých členských zemích EU. Schéma jasně ukazuje, že vyhledávat informace v souborech jiných států není umožněno. Online dotazování, je přípustné pouze na území příslušného členského státu.¹²³

¹²⁰ letiště s mezinárodním provozem

¹²¹ MV ČR. Euroskop : Vstup do schengenského prostoru zvyšuje naši bezpečnost [online]. 2007 [cit. 2011-03-02]. Schengen. Dostupné z WWW: <www.euroskop.cz/schengen>.

¹²² Píkna, B. Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva : (prizmatem Lisabonské smlouvy). první. Praha : LINDE Praha, 2010. 346 s. ISBN 978-80-7201-114-6.

¹²³ tamtéž

I zde dochází k dalšímu technologickému pokroku. Výsledkem je efektivnější Schengenský informační systém II (SIS II), který reflektuje na vyšší kladené nároky výkonnosti a flexibilnější využití systému. SIS II poskytne rozšíření v oblasti ukládání nových forem informací, žádané jsou např. biometrické údaje a fotografie.

Od spuštění SIS (1. září 2007) v ČR bylo vypátráno přes 900 hledaných zločinců a téměř 400 pohřešovaných osob (z toho 115 dětí), přes 1000 vozidel a 1800 dokladů. Národní centrála SIRENE, pro justiční orgány zjišťovala více než 4,5 tisíce pobytů a bylo řešeno přes 4 tisíce nežádoucích cizinců.¹²⁴

Náklady spojené se zřízením a následným provozem NSIS financuje každý stát individuálně, přičemž CSIS je hrazen smluvními stranami společně. V souvislosti s přípravou na schengenskou spolupráci bylo vydáno zvláště ze státního rozpočtu, zdrojů EU (projekt Phare) a s přispěním finančních příspěvků ze SRN několika miliard korun. Většina opatření již byla dokončena.¹²⁵

Kompletnímu vybudování NCIS v ČR předcházelo několik etap. Na první z nich spolupracovala ČR s kolegy z bezpečnostní služby ve Wiesbadenu ze sousedního Německa. Společný česko-německý projekt¹²⁶ financovala EU. Celý 1 milion EUR pokryl financování proškolení pracovníků a za dalších 4,35 miliónů EUR se nakoupilo technické vybavení.

V návaznosti propojení NCIS s policejní sítí, bylo třeba v roce 2003 v další etapě investovat do nového technického vybavení zejména počítačů, tiskáren a souvisejícího příslušenství. Prostředky na pokrytí investice v hodnotě 2,57 EUR získala ČR z projektu Phare CZ00.07.05.

Na základě hodnocení připravenosti budoucích členských států schengenského prostoru z roku 2006 bylo nutné zvolit novou strategii do další závěrečné etapy. Před samotným vstupem v prosinci 2007 bylo třeba vynaložit nemálo prostředků na dokončení započatého procesu. V poslední etapě se jednalo o dokončení projektu SISone4all a přípravy Policie ČR na vstup do schengenského prostoru, podporu radiokomunikací a kontrolu v oblasti ochrany

¹²⁴ Kopecká, P.; Malíková, J. MV ČR [online]. 2009 [cit. 2011-03-06]. Dvouleté výročí využívání SIS v České republice. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/dvoulete-vyroci-vyuzivani-sis-v-ceske-republice.aspx>>.

¹²⁵ Mvcr.cz : azyl [online]. únor 2007 [cit. 2011-03-13]. Aplikace.mvcr.cz. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen/strategie.pdf>>.

¹²⁶ Schengenský akční plán a informační systém – Fáze II

osobních údajů a v neposlední řadě informační kampaň. Na tyto činnosti bylo vynaloženo celkem 516,691 mil. Kč.¹²⁷

Projekt SISone4all ,který umožnil již od 1. září 2007 vstup do SIS, stál 280,951mil Kč.¹²⁸Samotný vstup do schengenského prostoru, znamenal ukončení kontrol na vnitřních hranicích schengenu, proto další finanční prostředky byli směřované na výkonnější pokrytí radiového signálu v příhraničí se Slovenskem a Polskem. Policie ČR se seznamovala s novou metodou a technikou ostrahy státní hranice, ve spolupráci se sousedními státy vyžadovala dokonalejší a funkční radiokomunikační spojení. Celkově na pokrytí signálem PEGAS, technické vybavení (radiostanice a základny) a na přípravu Policie ČR bylo z vládních rezerv uvolněno 187,740 mil Kč. V neposlední řadě vznikla potřeba seznámit občany ČR s pojmem schengenský prostor, s podmínkami a výhodami vstupu do schengenského prostoru, vysvětlit jak se po schengenském prostoru pohybovat a jaké změny to vyvolá. Na tisíce plakátů, billboardů, brožurek, letáčků nebo samolepek a inzerci v médiích v rámci propagace bylo v roce 2007 zapláceno téměř 40 mil Kč. Hodnotící zpráva z roku 2006, upozornila i na nezbytnost ochrany osobních údajů v souvislosti se SIS. Prověřit připravenost systému Úřadem pro ochranu údajů znamenalo navýšení finančních prostředků o částku 7,67 mil Kč. Roční výdaje na provoz CSIS dosahují hodnoty 7,33 mil Kč.

Výše uvedených údaje jsem čerpala z dokumentu „Informace ke strategii vlády České republiky v oblasti zapojování do schengenského prostoru pro rok 2007“.¹²⁹

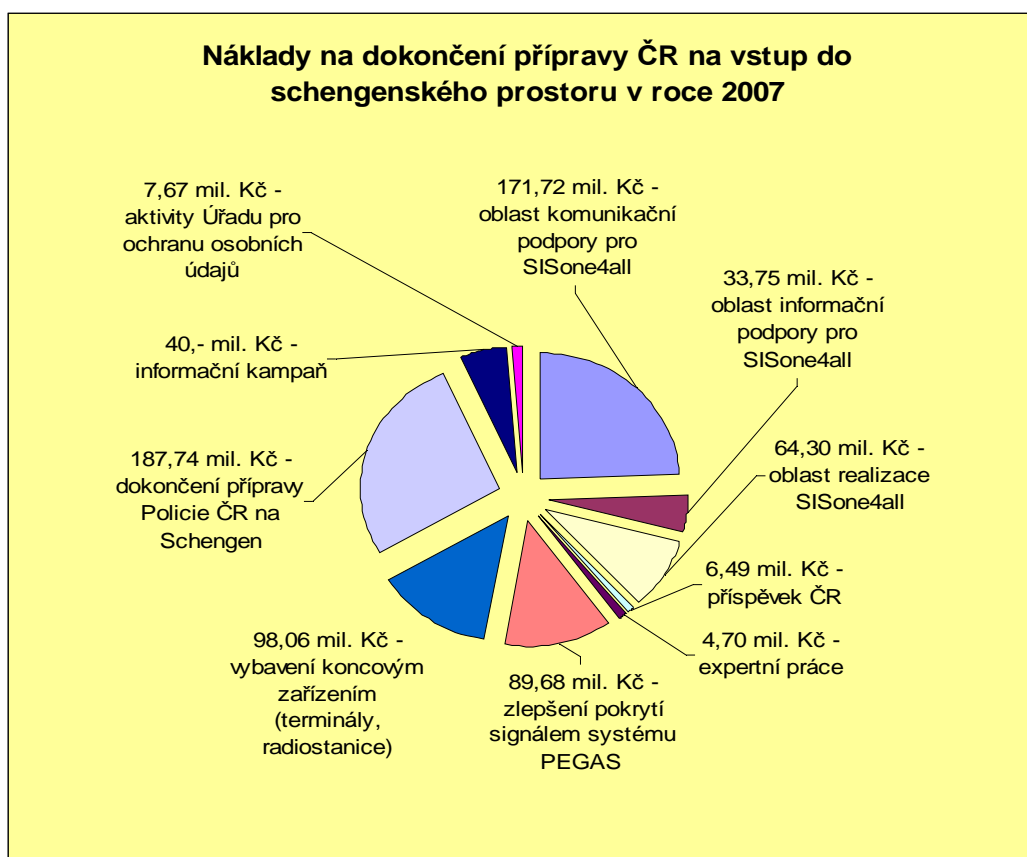
Nedílnou součástí bylo vybudovat oddělené odbavení pro lety vně a uvnitř schengenského prostoru na všech letištích s mezinárodním provozem. Letiště Praha Ruzyně vybuodovala zcela nový terminál Sever 2 a investicí 8,5 mid Kč¹³⁰ rozšířilo kapacitu a komfort při odbavování turistů a současně splnilo náročnější požadavky pro nové způsoby odbavování v schengenském prostoru.

¹²⁷ www.MVCR.cz [online]. 2007 [cit. 2011-03-15]. Archiv. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen/strategie.pdf>>.

¹²⁸ Usnesení Vlády ČR ze dne 21. února 2007 č. 169

¹²⁹ www.MVCR.cz [online]. 2007 [cit. 2011-03-15]. Archiv. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen/strategie.pdf>>.

¹³⁰ Wwww.stavbaweb.cz [online]. 2.4.2008 [cit. 2011-03-16]. Terminál Sever 2 letiště Praha Ruzyně. Dostupné z WWW: <<http://www.stavbaweb.cz/Letiste-a-nadrazi/Terminal-Sever-2-letiste-Praha-Ruzyne.html>>.

Zdroj: Informace ke strategii vlády České republiky v oblasti zapojování do schengenského prostoru pro rok 2007¹³¹

Výčet nákladů v souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru není kompletní, pro účely této práce jde o zprostředkování klíčových financovaných projektů.

5.5 Dobrovolné návraty

Samotný právní pojem „dobrovolný návrat“ zákon o pobytu cizinců obsahuje.¹³² Cizinec, kterému je vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění i v případě jeho zajištění v ZZC je oprávněn si podat žádost o dobrovolný návrat ve lhůtě uvedené v rozhodnutí k vycestování z území. Na tuto žádost ministerstvo reaguje pružně bez zbytečného odkladu. Náklady na tento druh vycestování z území ČR by měl hradit cizinec sám, ale ve většině případů jsou tito cizinci bez prostředků. Ve veřejném zájmu je, aby cizinci se statutem nelegálního postavení na území, co nejdříve opustili ČR. Náklady s dobrovolným návratem správně

¹³¹ www.MVCR.cz [online]. 2007 [cit. 2011-03-15]. Archiv. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen/strategie.pdf>>.

¹³² dle § 123a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

vyhoštěného cizince uhradí ministerstvo.¹³³ Cizincovou povinností je v budoucnu uhradit polovinu částky vynaložené v souvislosti s přepravou. Po dobu neuhrazení dlužné částky je veden cizinec v evidenci nežádoucích osob.¹³⁴ Z evidence v systému oprávněný cizince vyřadí po uhrazení přepravních nákladů vynaložených v souvislosti s dobrovolným návratem, nejpozději však po 6 letech od vložení. Zařazení cizince v této databázi ztěžuje další možný vstup na území v řízeních k získání povolení k pobytu nebo víza. Zpravidla je jeho žádost zamítnuta.

Mediálně známější a do podvědomí lidí se dostalo pojetí dobrovolného návratu v souvislosti s vládním projektem „Dobrovolný návrat cizinců.“¹³⁵ Návrh byl podán v návaznosti na vzniklou situaci a v souvislosti s řešením dopadů hospodářské krize v roce 2008. Realizaci projektu předcházela aktivní monitoring situace na trhu práce cizinců. Padly první početní odhady cizinců, kteří se v důsledku propouštění ocitli bez finančních prostředků a možnosti dalšího uplatnění. Řešením prostřednictvím projektů, bylo zajistit a minimalizovat rizika pro bezpečnostní situaci na území ČR.

Reakcí na rostoucí nezaměstnanost pracovníků ze zahraničí byl 16. února 2009 spuštěn vládní projekt. Rozsah projektu byl vymezen na dobu 8 měsíců a omezen byl počtem do 2000 cizinců ze třetích zemí s povoleným pobytem na území ČR. Každý žadatel, který měl zájem o účast v první fázi projektu, musel splňovat tři podmínky. Jeho pobyt na území musel být legální, dostal se do tíživé finanční situace a ze svých prostředků si nebyl schopen zaplatit náklady spojené s vycestováním do země původu a doposud mu nebylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. Projekt byl směřován na cizince, kteří přišli o práci na přelomu roku 2008 – 2009. Projekt v první fázi zaštil nejen uhrazení výloh spojené s vycestováním, ale i bonus pro dospělého cizince v částce 500,-EUR (dítě pak 250,-EUR). Cizincům zařazených v projektu bylo nabídnuto bezplatné ubytování a strava. Realizace projektu probíhala v období od 16. února do 15. prosince 2009.

Po uplynutí lhůty osmi měsíců a relativní úspěšnosti projektu 1. fáze vyplynula potřeba pokračovat v asistovaných návratech. Období od 27. července

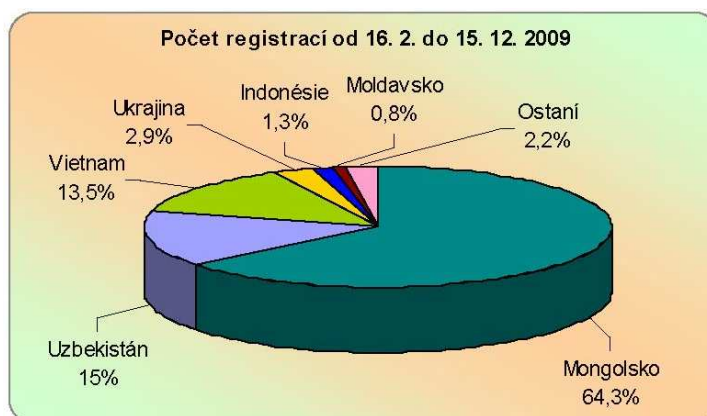
¹³³ ustanovení § 123a odst. (1) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

¹³⁴ ustanovení § 154 odst. 4 písm. b) tamtéž

¹³⁵ Usnesení vlády ČR ze dne 9. února 2009 č. 171

do 15. prosince 2009 se započala 2. fáze¹³⁶ za shodných podmínek jako u předešlého projektu, jen finanční příspěvek byl snížen na 300,- EUR pro dospělého a 150,- EUR pro dítě do 15 let. Zajištěn byl bezplatný nocleh už jen na noc před odjezdem. V druhé fázi projektu bylo registrováno jen 218 žadatelů.

Celkem se do projektu dobrovolných návratů pro cizince v legálním postavení I. a II. fáze zaregistrovalo 2089 osob. Jednalo se především o občany Mongolska (64 %), Uzbekistánu (15%) a Vietnamu (13,5%), v menší míře pak občany jiných států jako například Moldavska, Ukrajiny či Indonésie.

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR¹³⁷

Každý účastník projektu Dobrovolný návrat cizinců (1. i 2. fáze) dostal potvrzení o účasti. Byla to jedna z motivací cizinců, kteří mají naději v navrácení na český pracovní trh po odeznění ekonomické krize v ČR.

Na realizaci projektu bylo uvolněno z finančních prostředků z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Vládní rozpočtová rezerva, částka ve výši 60 716 tis. Kč (1. fáze) resp. částka ve výši 25 360,5 tis. Kč (2. fáze).

Ve spojitosti s dobrovolným vycestováním, se objevili indicie, že tu existuje další potenciální skupina cizinců, se zájmem vycestovat do země původu. Tito cizinci ale už pobývali na území ČR bez povolení. Vypršela jim lhůta platnosti víza nebo nesplňovali účel pobytu. Na tento fakt zareagovalo ministerstvo s maximální rychlostí a dalo zelenou Projektu dobrovolných návratů pro nelegálně pobývajících cizince.¹³⁸ Projekt byl koncipován na tři měsíce pro

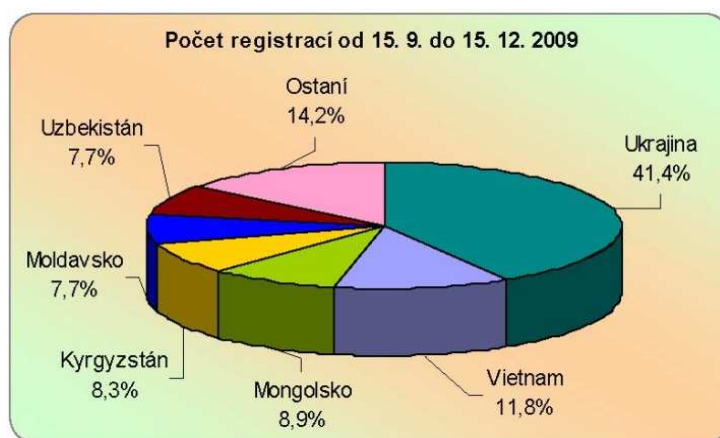
¹³⁶ Usnesení vlády ČR ze dne 4. května 2009 č. 588/2009

¹³⁷ www.MVCR.cz [online]. 2007 [cit. 2011-03-15]. Archiv. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen/strategie.pdf>>.

¹³⁸ Usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 587/2009

omezený počet žadatelů, začal běžet dne 15. září 2009. Šlo o projekt z důvodu vzniku výjimečných okolností a určitě neměl u cizinců vzbuzovat dojem, že se bude snad někdy v budoucnu opakovat. Nebylo na místě zlehčovat váhu nelegálního pobytu.

Do projektu byl zařazen cizinec s platným cestovním dokladem, který prokazoval jeho totožnost. Nesměl mít vydané správní rozhodnutí z minulosti, ani zahájené řízení v této věci a též nebyl trestně stíhán. Cílem projektu bylo vypořádat se s cizinci v nelegálním postavení, finančně jim zajistit možnost vycestování a přesně definoval pravidla pro vydání správního vyhoštění. Každý účastník v tomto projektu byl řešen ve správním řízení a bylo mu uloženo rozhodnutí o správním vyhoštění se zákazem pobytu. Právě pro toto zákonné opatření nebyl projekt úspěšný.

Zdroj: Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR¹³⁹

Nelegálních cizinců se do projektu přihlásilo jen pouhých 169. Zde převažoval zájem státních příslušníků Ukrajiny (70), Vietnamu (20), Mongolska (15), Kyrgyzstánu (14), Uzbekistánu (13) a Moldavska (12).

Vládní projekty doprovázela informační kampaň. Plakáty v cizích jazycích se objevili nejen v dopravních prostředcích, ale i tištěných cizojazyčných periodikách, které jsou dostupné cizincům i na území ČR. K informování byly využity i internetové stránky.¹⁴⁰ Souběžně s tím probíhali preventivní policejní akce zaměřené na ubytovací zařízení a velké zaměstnavatele cizinců. I v tomto případě, šlo zejména o rozdávání informačních letáčků.

¹³⁹ www.MVCR.cz [online]. 2007 [cit. 2011-03-15]. Archiv. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen/strategie.pdf>>.

¹⁴⁰ např. www.mglcz.com

Třetím pojetím dobrovolných návratů se rozumí zprostředkování vycestování z území ČR prostřednictvím občanského sektoru. Neziskové organizace průběžně reagují na situaci v životě cizinců a svými projekty a granty pomáhají k návratu do zemí původu. Např. IOM Praha Ročně asistuje přibližně 300 až 400 lidem z desítek států. IOM Praha nabízí migrantům možnost se dobrovolně vrátit do zemí původu bez administrativních průtahů. Jedná se především o nabídku těm žadatelům o azyl, kteří přerušili azylové řízení, nebo jejich žádost o azyl byla zamítnuta. Cizincům, kteří nemají dostatek nezbytných dokumentů pro návrat do zemí původu, a v případě dalšího setrvání na území ČR jim hrozí právní postih.

6. ZÁVĚR

V rámci diplomové práce se podařilo naplnit cíle, které byly pro tuto práci stanoveny. V první řadě byl charakterizován právní rámec správního vyhoštění zejména dle zákona 326/199 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a procesní postupy dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Při zpracování a získávání materiálů k této práci jsem zjistila, že tato problematika je v současné době trochu opomíjena z řad renomovaných autorů. Není divu, protože jen samotný zákon o pobytu cizinců prodělal od roku 1999 přes tři desítky novelizací. V další kapitole byly definovány současné trendy a problémy ve vztahu k fenoménu nelegální migrace. Pro přehlednost a názornost je doprovázen text grafy a tabulkami. Poslední kapitola nastínila ekonomický pohled v souvislosti se správním vyhoštěním cizincům.

Právní úprava problematiky nelegální migrace a z toho vyplývající správního vyhoštění je následkem častých novelizací roztříštěná a dosti nepřehledná jak pro správní orgány, tak i pro klíčovou skupinu – cizince. Z tohoto důvodu doporučuji rozdělit zákon o pobytu cizinců na dva zákonné předpisy. Jeden výhradně upravující vstup, pobyt a pohyb občanů EU. Druhý předpis by pak řešil cizince z třetích zemí. Vznikly by takto sice dva zákony namísto jednoho, ale pravděpodobně by docházelo k novelizaci jen předmětného zákona ve vztahu k cizincům třetích zemí. Společná migrační politika je prostřednictvím Amsterodamské smlouvy součástí prvního pilíře. Je jednou z nejdynamičtějších a nejcitlivějších společných politik EU.

Dále doporučuji větší a užší spolupráci mezi veřejnou správou a státní správou. Předpokládá se funkčnost bližší možné spolupráce, po reformě policie, která nyní organizační strukturou kopíruje územní členění ČR. Nastaven však musí být i právní rámec k této spolupráci ve věcech oznamovací povinnosti matrik, hlavně údajů týkajících se narození, uzavření manželství a úmrtí cizince. Oznamovací povinnost soudů o zbavení nebo omezení způsobilosti cizince k právním úkonům, osvojení nezletilého cizince nebo jeho svěření do náhradní rodinné péče.

V neposlední řadě bych navrhovala zavést odbornou diskusi nad možností zavést alternativní trest a nebyť omezen jen na správní či trest vyhoštění. S ohledem na délku nelegálního pobytu posuzovat každý případ individuálně.

Současná praxe vyplývající z litery zákona, ukládá vydat správní vyhoštění cizinci až na tři léta byt' za jeden jediný den nelegální migrace na území ČR. Zákon je až příliš tvrdý a alternativní sankce finanční povahy by mohla být přínosem.

Jedna z dalších možných variant je regularizace. Regularizace, jinými slovy legalizace neregulérního statutu imigrantů prostřednictvím zákona, je na jedné straně jedním z účinných řešeních nelegality cizinců, na straně druhé patří mezi nejvíce diskutované nástroje řízení migrace. Jde o možnost legalizování nelegálního pobytu cizince za přesně daných podmínek, nalezení inovativních řešení vážného celospolečenského problému. Poskytnutí druhé šance pro cizince v nelegálním postavení na území, tak jako se k tomu přistoupili v Nizozemí, Itálii, Řecku, Velké Británii, Portugalsku či Španělsku. K tématu regularizace cizinců na území ČR již probíhá diskuze a v život byl uveden projekt „Regularizace jako jeden z nástrojů v boji proti nelegální migraci“, který je financovaný z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Otázkou je, zda vyvstane politická vůle a i v ČR se objeví některý z modelů koncipování regularizace po vzoru evropských sousedů.

Vzhledem k negativnímu demografickému vývoji, růstu stárnoucí populace a naopak snižování počtu ekonomicky aktivních v celé Evropě, je správně řízená imigrace jednou z možných východisek, které by vedlo ke stabilizaci nejen sociálních systémů. Navrhovaná celoevropská komplexní řešení v sobě zahrnují i přijímání přistěhovalců a jejich integraci. I zde je však vnímána neslučitelnost mezi demografickými potřebami Evropy a represivní politikou EU.

Práce je zpracována dle právní úpravy účinné k 31. 12. 2010 a obsahuje důležitá témata v souvislosti se správním vyhoštěním cizinců z území ČR. Při zpracování dané tematiky jsem vycházela i ze svých znalostí a zkušeností získaných z praxe ze zaměstnání u služby cizinecké policie.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografie

1. Drbohlav, D. Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu), Praha, Karolinum, 2009 ISBN 978-80-246-1552-3
2. Klíma, K. a kol., Komentář k ústavě a listině, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2005 ISBN 80-86898-44-X
3. Kuržeja, J. Cizinecká policie a evropské právo, Policejní akademie České republiky, Praha, 2002 ISBN 978-80-7251-272-0
4. Kuržeja, J., Hřebíková, I. Správní řízení na úseku pobytu cizinců, Policejní akademie České republiky, Praha, 2006 ISBN 80-7251-227-7
5. Ondruš, R., Kejval, J. Průvodce cizineckým řízením, Praha, Linde Praha, a.s., 2005 ISBN 80-7201-516-8
6. Ondruš, R., Správní řád – nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami, Praha, Linde Praha, a.s., 2005 ISBN 80-7201-523-0
7. Pikna, B. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu, Praha, Linde Praha, a.s., 2007 ISBN 80-7201-619-9
8. Pikna, B. Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva : (prizmatem Lisabonské smlouvy). první. Praha : LINDE Praha, 2010. 346 s. ISBN 978-80-7201-114-6.
9. Šišková, T. Menšiny a migranti v České republice : My a oni v multikulturní společnosti 21. století. první. Praha : Portál, s. r. o., 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9
10. Kislicová K., Ukončování pobytu cizinců : správní vyhoštění. Praha, 2009. 39s, III s. Bakalářská práce. ČZU, PEF, Katedra práva

Zákonné normy

11. Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni

12. Nařízení Rady (ES) č. 2725/2000 ze dne 11. 12. 2000 o zřízení systému EURODAC
13. Nařízení Rady ES č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států
14. Usnesení č. 2/1993Sb., Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění zákona
15. Usnesení vlády ČR ze dne 4. května 2009 č. 587 o projektu Dobrovolné návraty nelegálně pobývajících cizinců
16. Usnesení Vlády ČR ze dne 21. února 2007 č. 169 k Informaci o strategii vlády v oblasti zapojování do schengenského prostoru pro rok 2007
17. Usnesení Vlády ČR ze dne 9. února 2009 č. 171 k zajištění bezpečnostní situace České republiky v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize
18. Usnesení Vlády ČR ze dne 4. května 2009 č. 588/2009 o projektu Dobrovolné návraty – II. fáze
19. Usnesení Vlády ze dne 4. května 2009 č. 587/2009 o projektu Dobrovolné návraty nelegálně pobývajících cizinců
20. Vyhláška č. 274/2004 Sb. seznam nemocí, které by mohly ohrozit veřejné zdraví
21. Vyhláška MV 447/2005 ze dne 3. listopadu 2005, kterou se stanoví výše nákladů na ubytování, stravování a přepravu po území ČR cizince zajištěného za účelem správního vyhoštění
22. Vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení
23. Vyhláška 37/1967 Sb., Ministerstva financí a Českého statistického úřadu k provedení zákona o znalcích a tlumočnících
24. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů
25. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústavní zákon České národní rady ze dne 16. prosince 1992

26. Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
27. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů
28. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
29. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
30. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
31. Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů
32. Zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

33. Www.mvcr.cz [online]. 2010 [cit. 2011-03-03]. Azyl, migrace a integrace. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/azyl-migrace-a-integrace.aspx>>.
34. Migrace-Ministerstvo vnitra : Azyl, migrace a integrace [online]. 19.10.2010 [cit. 2011-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/migrace-novy-clanek-890951.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>>.
35. Topinka, D. InSTITUTE klientelismu na pozadí legality a nelegality. E-knihovna [online]. 14. 12. 2005, 12, [cit. 2011-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=1955159>>.
36. Gang Čechů dostal v Británii až pět let žaláře za fingoané sňatky s imigranty. Idnes.cz : zprávy [online]. 29.9.2010, 9, [cit. 2011-03-11]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/gang-cechu-dostal-v-britanii-az-pet-let-zalare-za-fingovane-snatky-s-imigranty-188/zahranicni.asp?c=A100929_131845_zahranicni_ipl>.

37. Vavrouška, P.; Hromádka, M. Polské úřady loni odhalily až dvě stovky fiktivních manželství . Rozhlas.cz : zprávy [online]. 15.2.2011, 2, [cit. 2011-03-11]. Dostupný z WWW: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/polske-urady-loni-odhalily-az-dve-stovky-fiktivnich-manzelstvi--851464>.
38. MV ČR. Euroskop : Vstup do schengenského prostoru zvyšuje naši bezpečnost [online]. 2007 [cit. 2011-03-02]. Schengen. Dostupné z WWW: <www.euroskop.cz/schengen>.
39. Kopecká, P.; Malíková, J. MV ČR [online]. 2009 [cit. 2011-03-06]. Dvoutelé výročí využívání SIS v České republice. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/dvoulete-vyroci-vyuzivani-sis-v-ceske-republice.aspx>>.
40. Wwv.stavbaweb.cz [online]. 2.4.2008 [cit. 2011-03-16]. Terminál Sever 2 letiště Praha Ruzyně. Dostupné z WWW: <<http://www.stavbaweb.cz/Letiste-a-nadrazi/Terminal-Sever-2-letiste-Praha-Ruzyne.html>>.

8. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Vzor rozhodnutí o správním vyhoštění.....	I.
Příloha č. 2 Slib tlumočnicka vzor.....	II.
Příloha č. 3 Společný seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci podléhají vízové povinnosti ve členských státech Evropské unie.....	III.
Příloha č. 4 Společný seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou osvobozeni od vízové povinnosti v členských státech Evropské unie.....	IV.
Příloha č. 5 Pozměněný cestovní pas, padělaný občanský průkaz a řidičský průkaz pro jednu identitu.....	V. - XI.

Označení správního orgánu

Č.j.:

Místo, datum

Účastník řízení:

jméno, příjmení
datum narození
státní příslušnost
adresa pro doručení

ROZHODNUTÍ

Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie....., jako správní orgán věcně příslušný podle § 164 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, rozhodlo v řízení o správním vyhoštění takto:

Podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb., se panu (jméno, příjmení, datum narození, státní příslušnost, pohlaví, trvalý pobyt v zahraničí, místo pobytu v ČR) ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč ve lhůtě v hotovosti u nebo na číslo účtu....., konstantní symbol.... , variabilní symbol.....

ODŮVODNĚNÍ

Dne ... bylo Oblastním ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie ... zahájeno řízení o správním vyhoštění pana Toto řízení bylo ukončeno rozhodnutím čj. ... ze dne ..., kterým bylo cizinci uloženo podle § 119 odst. 1 písm. c) bodů 1, 2 zákona č. 326/1999 Sb. správní vyhoštění; doba, po kterou cizinci nelze umožnit vstup na území, byla stanovena na 2 roky.

V souladu s ustanovením § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb. byla účastníku řízení uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč stanovené v § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb. o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. Řízení o správním vyhoštění vyvolal účastník řízení porušením povinnosti pobývat na území České republiky pouze s platným cestovním dokladem a vízem stanovené v § 103 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb.

Lhůta pro zaplacení nákladů řízení byla stanovena s ohledem na ...

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze, podle § 81 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., podat u Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie (adresa) odvolání k Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, a to podle § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Otisk razítka

jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Plzeň
Inspektorát cizinecké policie Cheb
352 01 Aš

Č.j. CPPL-~~{čj}~~- /ČJ-2008-

SLIB ZNALCE (TLUMOČNÍKA)

Podle § 6 zák. č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících ve věci :

{jméno}, nar. {dat.narození}, {adresa}, státní příslušnost {st.přisl.}

správní vyhoštění dle § 118 zák. č. 326/1999 Sb.

Slibuji,

že při své znalecké (tlumočnické) činnosti budu přesně dodržovat právní předpisy, že znaleckou (tlumočnickou) činnost budu konat nestranně podle svého nejlepšího vědomí, že budu plně využívat všech svých znalostí a že zachovám mlčenlivost o skutečnostech, o nichž jsem se při výkonu znalecké (tlumočnické) činnosti dozvěděl.

Současně беру на vědomí ustanovení § 106 tr. ř. o povinnosti oznámit bez odkladu skutečnosti, pro které bych byl jako znalec (tlumočnick) ve věci vyloučen (např. pochybnosti o nepodjatosti § 11 odst. 1 zák. č. 36/1967 Sb.), nebo které by mě jinak bránily být ve věci činný jako znalec (tlumočnick). Rovněž беру на vědomí, že jsem byl poučen o významu znaleckého posudku z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi a vědomě nepravdivého znaleckého posudku (tlumočení).

Krom toho jsem byl poučen o právech a povinnostech znalce ve smyslu ustanovení § 8,10,12, a 13 zák. č. 36/1967 Sb.

Aš

{Tlumočnick}

jméno a příjmení tlumočnicka

povolání,

místo zaměstnání

bydliště

{zpracoval}

inspektor

Příloha č. 3

Společný seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci podléhají vízové povinnosti ve členských státech Evropské unie, které se řídí nařízením (ES) č. 539/2001 ve znění nařízení (ES) č.2414/2001 a nařízením (ES) č. 453/2003 (tj. ve státech schengenského prostoru).

Afgánistán	Haiti	Palau
Albánie	Indie	Papua-Nová Guinea
Alžírsko	Indonésie	Peru
Angola	Irák	Pobřeží slonoviny
Antigua a Barbuda	Írán	Rovníková Guinea
Arménie	Jamajka	Rusko
Ázerbájdžán	Jemen	Rwanda
Bahamy	Jižní Afrika	Saúdská Arábie
Bahrajn	Jordánsko	Senegal
Bangladéš	Kambodža	Severní Korea
Barbados	Kamerun	Severní Mariany
Belize	Kapverdy	Seychely
Bělorusko	Katar	Sierra Leone
Benin	Kazachstán	Somálsko
Bhútán	Keňa	Spojené arabské emiráty
Bosna a Hercegovina	Kiribati	Srí Lanka
Botswana	Kolumbie	Středoafriická republika
Burkina Faso	Komory	Súdán
Burundi	Kongo	Surinam
Bývalá jugoslávská republika Makedonie	Konžská demokratická republika	Svazová republika Jugoslávie (Srbsko a Černá Hora)
Čad	Kuba	Svatý Kryštof a Nevis
Čína	Kuvajt	Svatý Tomáš a Princův ostrov
Dominika	Kyrgyzstán	Svatý Vincenc a Grenadiny
Dominikánská republika	Laos	Svazijsko
Džibutsko	Lesotho	Svatá Lucie
Egypt	Libanon	Sýrie
Eritrea	Libérie	Šalamounovy ostrovy
Etiopie	Libye	Tádžikistán
Fidži	Madagaskar	Tanzanie
Filipíny	Malawi	Thajsko
Gabon	Maledivy	Togo
Gambie	Mali	Tonga
Ghana	Maroko	Trinidad a Tobago
Grenada	Marshallovy ostrovy	Tunisko

Příloha č. 4

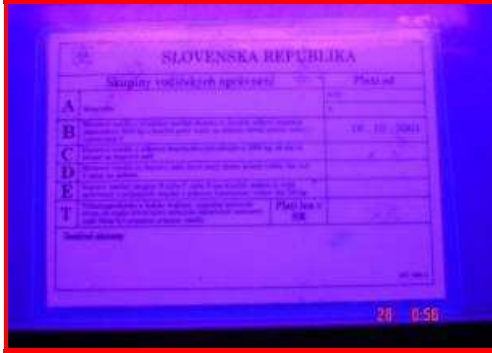
Společný seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou osvobozeni od vízové povinnosti v členských státech Evropské unie, které se řídí nařízením (ES) č. 539/2001 ve znění nařízení (ES) č. 2414/2001 a nařízením (ES) č. 453/2003 (tj. ve státech schengenského prostoru).

Andorra	Litva
Argentina	Lotyšsko
Austrálie	Maďarsko
Bolívie	Malajsie
Brazílie	Malta
Brunej	Mexiko
Bulharsko	Monako
Česká republika	Nikaragua
Ekvádor	Nový Zéland
Estonsko	Panama
Guatemala	Paraguay
Honduras	Polsko
Chile	Rumunsko [1]
Chorvatsko	Salvador
Izrael	Slovinsko
Japonsko	Spojené státy americké
Jižní Korea	Švýcarsko
Kanada	Uruguay
Kostarika	Vatikán
Kypr	

UV osvětlení 365 nm

U padělku chybí na přední straně světle modře fluoreskující státní znak viditelný u originálu dokludpod UV osvětlením.

**Padělek řidičského průkazu Slovenské republiky č.
SA154843**

Padělek dokladu o rozměrech 78x104 mm (VxŠ) má na rozdíl od originálu jiné rozměry. Originál je o rozměrech 74x 105mm (VxŠ). Papír z něhož je padělek vyroben má nízkou základní luminiscenci při UV osvětlení 365nm. Celý padělek je vytištěn včetně čísla dokladu, razítka a podpisu vydávajícího úřadu za pomoci inkoustové tiskárny.

